

EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání

METODICKÁ PŘÍRUČKA

**Pilotní ověření motivace žáků ZŠ
pro textilní a oděvní obory při volbě
budoucího povolání**

Tento dokument vznikl v rámci projektu
Smart akcelerator 2 v Jihočeském kraji
(CZ.02.2.69/0.0/0.0/18_055/0013082)

Zpracovaly:

Mgr. Jana Doležalová

Mgr. Kateřina Zlochová

Věra Vávrová

poslední aktualizace

31. 8. 2020

Vimperk

Obsah

1	Úvod.....	4
2	Dotazníkové šetření mezi žáky ZŠ ve Vimperku.....	6
2.1	Dotazníkové šetření na začátku roku	6
2.2	Dotazníkové šetření na závěr školního roku 2019/2020.....	9
3	Pracovní listy.....	15
3.1	Barvy.....	15
3.2	Barevná typologie	23
3.3	Příroda.....	30
3.4	Vzory látek.....	35
3.5	Bajky.....	41
3.6	Pohádky	48
3.7	The Sleeping Beauty.....	53
3.8	Maňásci.....	58
3.9	Enšpígl krejčím	61
3.10	Enšpíglova pomsta krejčíkům.....	66
3.11	Jak Enšpígl svolal krejčí	71
3.12	Polštářek – povlak.....	78
3.13	Ono se řekne polštářek	81
3.14	Rouška	85
3.15	Šijeme si roušky sami	88
3.16	Rouška a její tvary	92
3.17	Zástěra.....	96
3.18	Zástěra – nákup online.....	101

EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání

3.19	Zástěra – dívčí.....	105
3.20	Chňapka – dva druhy	108
3.21	Chňapka	113
3.20	Šaty dělají člověka	117
3.21	Velikonoce	124
3.22	Dekorace na velikonoční vejíčka.....	129
3.23	Dekorace na velikonoční vejíčka – šití.....	133
3.24	Svatý Valentýn.....	136
3.25	Valentýnské srdce – polštářek	140
3.26	Šijeme tašku.....	143
3.27	Taška.....	147
3.28	Povolání včera a dnes	150
3.29	Nezaměstnanost a trh práce	152
4	Závěr	157

1 Úvod

Po roce 1989 prošel textilní průmysl v jižních Čechách krizí, kdy toto tradiční odvětví téměř zcela vymizelo hlavně z důvodu konkurenčních tlaků levných výrobků z Asie, nebo kvůli nezvládnuté restrukturalizaci firem v privatizační fázi. V posledních letech však tento obor opět ožívá. Firmy přešly z masové výroby na technicky náročnější či luxusnější výrobky. Jejich produkce získává značnou přidanou hodnotu. Od roku 2012 dochází ke značnému zvýšení poptávky po zaměstnancích v textilní a oděvní výrobě. Realizovaný pilotní projekt si klade za cíl zjistit, je-li možné motivovat žáky k vyvolání zájmu o studium tohoto oboru jednak zavedením aktivity šití do pracovního vyučování, a zároveň prostřednictvím mezipředmětových vazeb zvyšovat v širších souvislostech celkové povědomí o tomto oboru.

Do projektu byly zapojeny Základní škola Vimperk, Smetanova 405 a společnost VAVI. Oba subjekty mají společné místo působení – Vimperk, město již z historického pohledu spojené s textilním průmyslem. Obě instituce se snaží směřovat žáky k takovým povoláním, která jsou ve Vimperku žádoucí. Proto spojily své síly a v rámci jednoho školního roku realizovaly pilotní projekt, jehož výstupem je tato metodická příručka, která je zpracována tak, aby získané zkušenosti byly snadno využitelné a replikovatelné na dalších základních školách nejen v Jihočeském kraji.

O propagaci a o získání zájmu žáků o obory v textilním a oděvním průmyslu mají zájem i jiné firmy v regionu a kraji.

Firma VAVI je rodinná firma založená v roce 1990, respektovaný český výrobce pánských i dámských košil a firemních oděvů s vlastní výrobou ve Vimperku a v Lysé nad Labem. VAVI je tradiční značka dámských a pánských košil. Do značky VORKVEAR obléká celé firmy a značka SUITS představuje obleky šité na míru jednotlivým zákazníkům nebo celým managementům firem.

V současné době buduje firma VAVI ve Vimperku novou výrobní halu s kompletním zázemím. Největším problémem firmy je již nyní nedostatek kvalifikovaných pracovníků. Tento problém,

EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání

který negativně ovlivňuje rozvoj a chod celé firmy, bude se zvyšováním výrobní kapacity do budoucna narůstat.

Do pilotního projektu se firma VAVI aktivně sama zapojila. Vybavila učebnu ZŠ Smetanova pěti šicími stroji a majitelka firmy, paní Vávrová, se účastnila přímo výuky jako odborný garant. Společným úsilím obou subjektů je snaha obnovit vztah žáků k ruční práci a šití, změnit jejich přístup a postoj k učebnímu oboru švadlena, šička, případně ke studiu na středních odborných (oděvních) školách. Uvědomme si, že pokud žáci na základních školách nebudou šít a neseznámí se s příslušným oborem, pravděpodobně si nezvolí studijní obor švadlena. Vzhledem k tomu, že na ZŠ ve Vimperku již měli v ŠVP v pracovních činnostech zařazeno téma šití, nebylo nutno ŠVP upravovat. Šít začala děvčata v sedmém a osmém ročníku.

Motivace žáků neprobíhala jen prostřednictvím předmětu šití. Bylo potřeba působit na žáky také mezipředmětově. Jednoznačně se tím rozšířila také cílová skupina žáků. Ve školním roce 2019/2020, kdy probíhalo pilotní testování, soustředili zapojení pedagogové svoji pozornost na zařazení tematiky spojené s textilním průmyslem do výuky žáků druhého stupně základní školy.

Na začátku a na konci pilotního testování bylo provedeno mezi žáky ZŠ dotazníkové šetření, jehož cílem bylo zjistit, zda v návaznosti na realizované aktivity došlo ke změnám v postojích žáků při volbě povolání ve vztahu k textilnímu a oděvnímu průmyslu. Realizace celého projektu měla ukázat možné cesty, které povedou ke změnám myšlení žáků při volbě povolání.

2 Dotazníkové šetření mezi žáky ZŠ ve Vimperku

2.1 Dotazníkové šetření na začátku roku

Dotazníkové šetření, které proběhlo před zavedením šití do předmětu pracovní činnosti a před zapojením tematiky šití do jednotlivých předmětů (využití mezipředmětových vazeb), se zúčastnilo 52 žáků. Dotazováno bylo 17 děvčat, která se zúčastnila pilotního ověřování, a dále 35 žáků kontrolní skupiny.

Žákům byly položeny následující otázky:

1. Umíš si přišít knoflík?	ano	ne
2. Šil/a jsi někdy na šicím stroji?	ano	ne
3. Měl/a jsi příležitost si ve škole něco ušít?	ano	ne
4. Znáš nějaké obory, které můžeš studovat v oblasti textilního a oděvního průmyslu?	ano	ne
5. Myslíš, že se v procesu výroby například košile nebo šatů mohou uplatnit počítačové programy?	ano	ne
6. Kdybys měl/a na stupnici 0 – 10 (0 znamená určitě ne, 10 znamená určitě ano) vyjádřit, zda bys měl/a zájem studovat SŠ související s textilním a oděvním průmyslem, jaké číslo bys zvolil/a?	ano	ne

Odpovědi žáků na otázku 1 – 5

Otázka	Zkoumaná skupina				Kontrolní skupina			
	Odpověď ano		Odpověď ne		Odpověď ano		Odpověď ne	
	Počet odpovědí	100% relativní četnost	Počet odpovědí	100% relativní četnost	Počet odpovědí	100% relativní četnost	Počet odpovědí	100% relativní četnost
1.	15	88	2	12	18	51	17	49
2.	3	18	14	82	9	26	26	74
3.	13	76	4	24	27	77	8	23
4.	12	71	5	29	24	68	11	32
5.	10	59	7	41	19	54	16	46

Odpovědi žáků na otázku číslo 6

Odpovědi žáků byly zaznamenány pomocí hodnot 0 – 10. Pro vyhodnocení bylo použito stupnice:

0 – 2 žádný zájem

3 – 4 mírný zájem

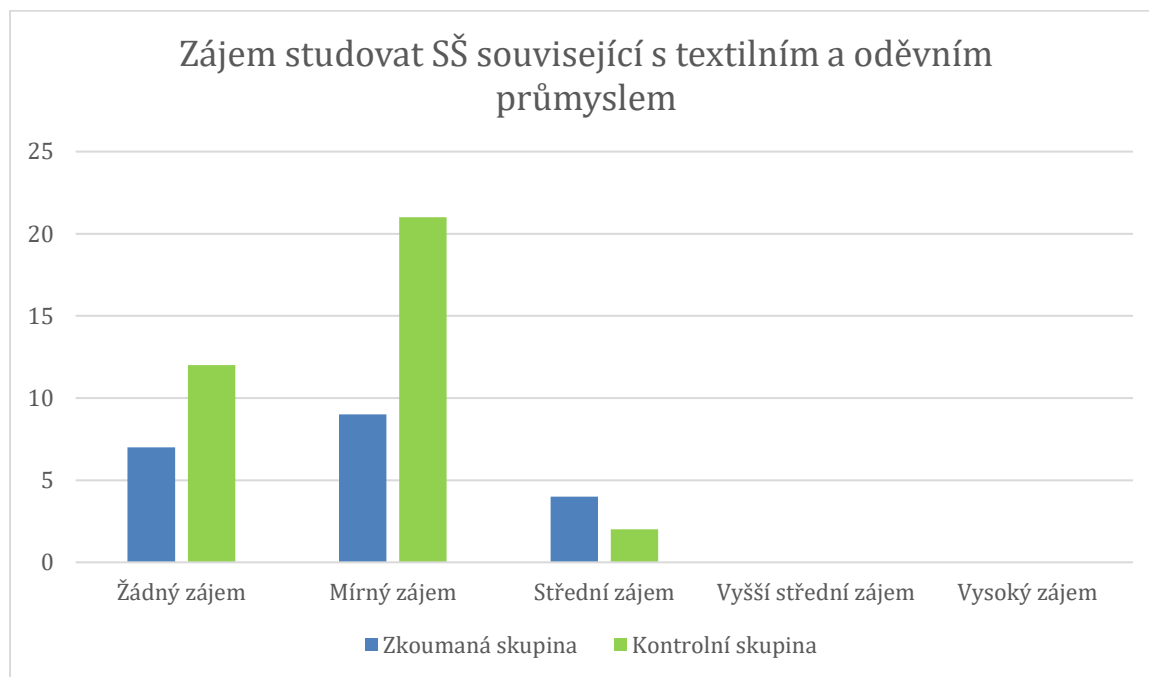
5 – 6 střední zájem

7 – 8 vyšší střední zájem

9 – 10 vysoký zájem

Odpověď	Zkoumaná skupina		Kontrolní skupina	
	Počet odpovědí	100% relativní četnost	Počet odpovědí	100% relativní četnost
<i>Žádný zájem</i>	7	42	12	34
<i>Mírný zájem</i>	9	54	21	60
<i>Střední zájem</i>	4	24	2	6
<i>Vyšší střední zájem</i>	0	0	0	0
<i>Vysoký zájem</i>	0	0	0	0

2.2 Dotazníkové šetření na závěr školního roku 2019/2020

Dotazníkové šetření, které proběhlo po uplynutí školního roku 2019/2020, obsahovalo stejné otázky jako na začátku roku, navíc bylo doplněno o další tři doplňující otázky. Dotazovány byly stejné skupiny žáků jako na začátku školního roku – děvčata účastníci se pilotního ověřování v počtu 17 a kontrolní skupina 35 žáků.

Žákům byly položeny následující otázky:

1. Umíš si přišít knoflík?	ano	ne
2. Šil/a jsi někdy na šicím stroji?	ano	ne
3. Měl/a jsi příležitost si ve škole něco ušít?	ano	ne
4. Znáš nějaké obory, které můžeš studovat v oblasti textilního a oděvního průmyslu?	ano	ne
5. Myslíš, že se v procesu výroby například košile nebo šatů mohou uplatnit počítačové programy?	ano	ne
6. Kdybys měl/a na stupnici 0 – 10 (0 znamená určitě ne, 10 znamená určitě ano) vyjádřit, zda bys měl/a zájem studovat SŠ související s textilním a oděvním průmyslem, jaké číslo bys zvolil/a?	ano	ne
7. V případě, že ano, je pro tebe rozhodující, aby učební obor byl ve Vimperku?	ano	ne
8. V jakých dalších předmětech ses dozvěděl/a něco o oděvním nebo textilním oboru?		
9. V jakých dalších předmětech ses naučil/a něco potřebného pro práci v oděvním nebo textilním průmyslu?		

Odpovědi žáků na otázku 1 – 5

Otázka	Zkoumaná skupina				Kontrolní skupina			
	Odpověď ano		Odpověď ne		Odpověď ano		Odpověď ne	
	Počet odpovědí	100% relativní četnost	Počet odpovědí	100% relativní četnost	Počet odpovědí	100% relativní četnost	Počet odpovědí	100% relativní četnost
1.	17	100	0	0	20	57	15	43
2.	17	100	0	0	9	26	26	74
3.	17	100	0	0	25	71	10	29
4.	16	94	1	6	19	54	16	46
5.	17	100	0	0	20	57	15	43

Odpovědi žáků na otázku číslo 6

Odpovědi žáků byly zaznamenány pomocí hodnot 0 – 10. Pro vyhodnocení bylo použito stupnice:

0 – 2 žádný zájem

3 – 4 mírný zájem

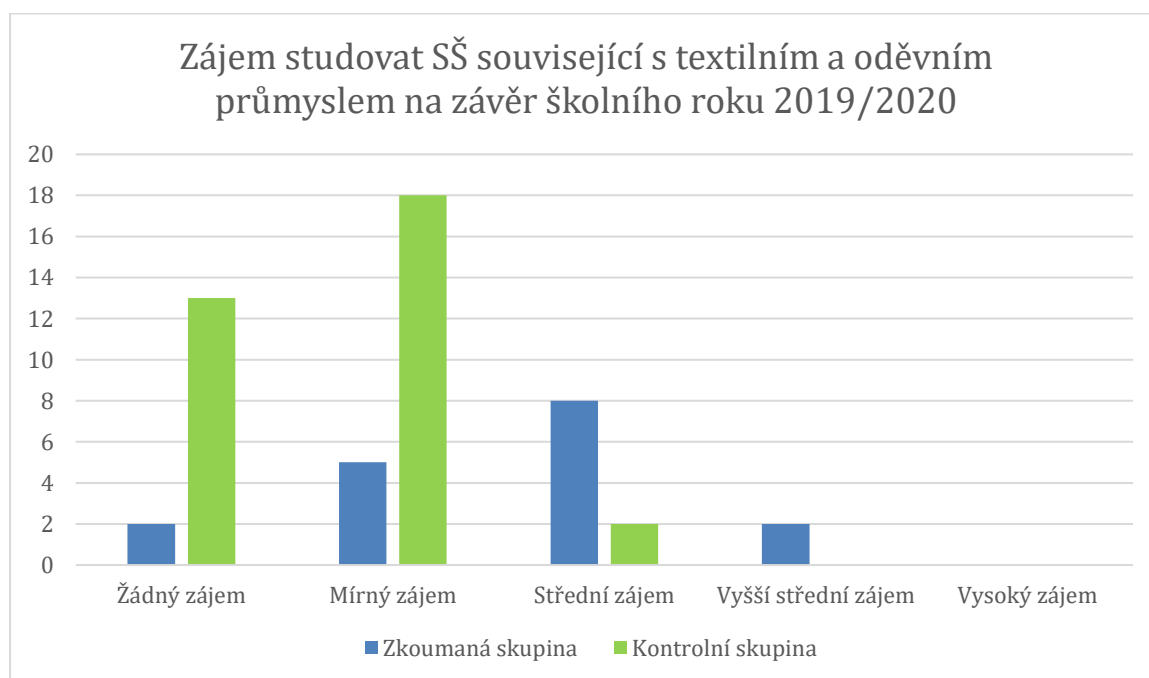
5 – 6 střední zájem

7 – 8 vyšší střední zájem

9 – 10 vysoký zájem

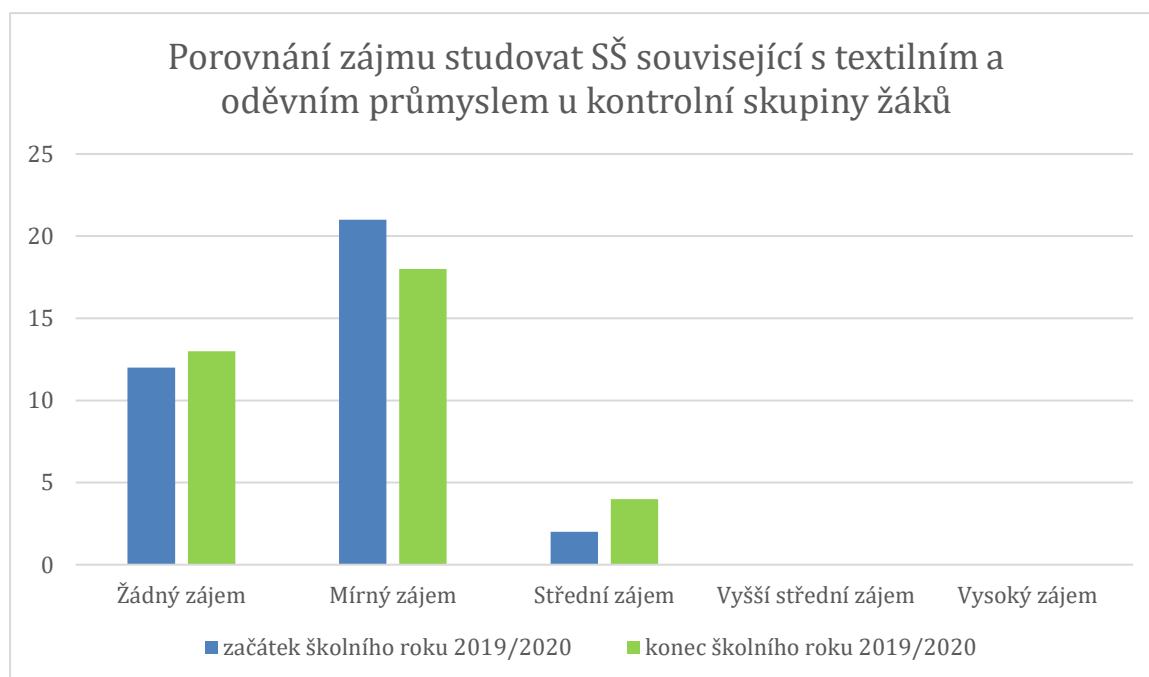
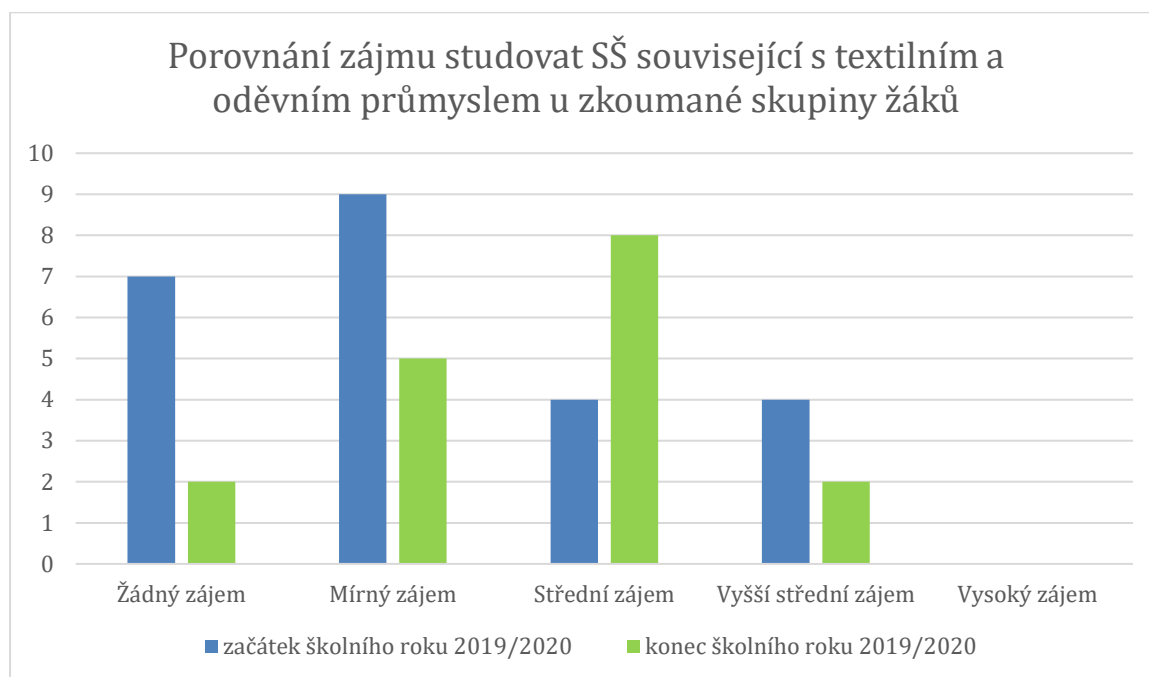

Odpověď	Zkoumaná skupina		Kontrolní skupina	
	Počet odpovědí	100% relativní četnost	Počet odpovědí	100% relativní četnost
<i>Žádný zájem</i>	2	12	13	37
<i>Mírný zájem</i>	5	29	18	51
<i>Střední zájem</i>	8	47	4	12
<i>Vyšší střední zájem</i>	2	12	0	0
<i>Vysoký zájem</i>	0	0	0	0

2.3 Porovnání výstupů mezi začátkem a koncem školního roku

Porovnání otázky číslo 6 – vývoj zájmu o studium textilních a oděvních oborů

Zkoumaná skupina	Začátek školního roku	Konec školního roku
<i>Žádný zájem</i>	7	2
<i>Mírný zájem</i>	9	5
<i>Střední zájem</i>	4	8
<i>Vyšší střední zájem</i>	0	2
<i>Vysoký zájem</i>	0	0

Závěr

U skupiny žákyň, které absolvovaly v rámci výuky hodiny šití za účasti odborníka z praxe, je vidět, že při hodnocení otázky č. 6 „*Kdybys měl/a na stupnici 0 – 10 (0 znamená určitě ne, 10 znamená určitě ano) vyjádřit, zda bys měl/a zájem studovat SŠ související s textilním a oděvním průmyslem, jaké číslo bys zvolil/a?*“ se odpovědi žádný zájem a mírný zájem na začátku roku (v poměru 16:4) přesunuly do odpovědí střední a vyšší střední zájem na konci školního roku (v poměru 7:10). Z těchto čísel jednoznačně vyplývá, že v důsledku zařazení praktické výuky šití se zájem o studijní obory týkající se textilního a oděvního průmyslu zvýšil.

Kontrolní skupina	Začátek školního roku	Konec školního roku
<i>Žádný zájem</i>	12	13
<i>Mírný zájem</i>	21	18
<i>Střední zájem</i>	2	4
<i>Vyšší střední zájem</i>	0	0
<i>Vysoký zájem</i>	0	0

EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání

Závěr

U kontrolní skupiny žáků, kteří se neúčastnili praktické výuky šití, ale témata textilního a oděvního průmyslu byla zařazena do ostatních předmětů, se trend zvýšeného zájmu o tento obor nepotvrdil.

3 Pracovní listy

3.1 Barvy

Téma	BARVY
Mezipředmětové vazby	Výtvarná výchova, Informatika
Věk žáků	7. až 9. třída
Časová dotace	4 vyučovací hodiny
Potřebné pomůcky	Počítač – program Malování, čtvrtka, pastelky, fixy
Získané dovednosti a znalosti	Znalosti z teorie barev, míchání barev, pojmy Práce s programem Malování, rozvoj kreativity
Poznámky pro učitele	
Zdroje	https://is.mendelu.cz/eknihovna/opory/zobraz_cast.pl?cast=18720 https://www.estav.cz/cz/1746.teorie-barev-michani-a-modely-barev
Autor	Kateřina Zlochová

BARVY

Teorie barev

Existují tři základní (primární) barvy, jejichž kombinací vzniká základní paleta dvanácti barev, které jsou obvykle uspořádány do kruhu.

Rozlišujeme:

- **primární barvy** - modrá, červená, žlutá
- **sekundární barvy** - zelená, oranžová, fialová (vzniknou smícháním dvou barev základních)
- **terciální barvy** - žlutooranžová, červenooranžová, červenofialová, modrofialová, modrozelená, žlutozelená (vzniknou smícháním základní barvy a nejbližší barvy sekundární)

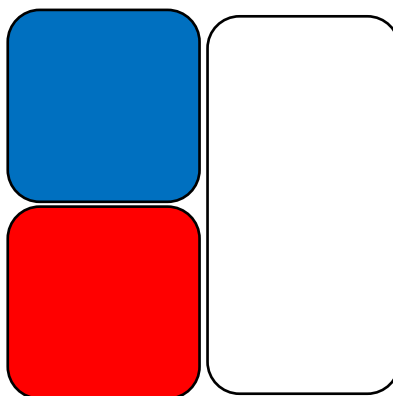
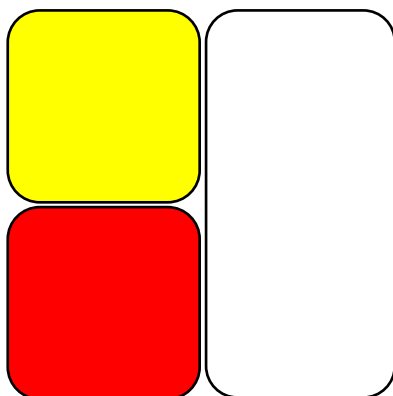
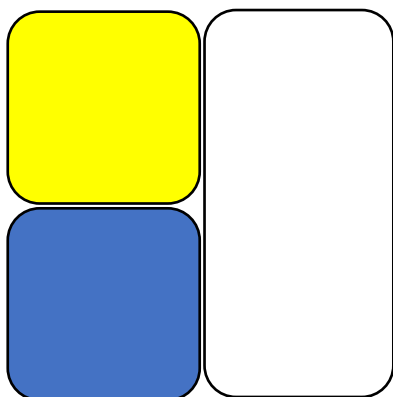
Další pojmy:

- **Komplementární barvy** – barvy ležící ve dvanáctiúhelníku proti sobě. Jsou proti sobě v maximálním kontrastu a používají se často tak, že jedna barva je převládající a druhá tvoří doplněk.
- **Pastelové barvy** – jsou barvy tlumené silně bílou nebo šedou. Jsou vynikající jako podklad pro další barvy sytější nebo kontrastnější.
- **Monochromatické barvy** – jsou odstíny jedné barvy, skvěle se kombinují s barvou kontrastní.
- **Tón** – barvy viditelného spektra nazýváme „čisté tóny“. Přidáním bílé nebo černé vznikne „tón“. Při kombinaci určitého tónu s jeho světlejším nebo tmavším odstínem vzniká tzv. TÓN V TÓNU. Tato kombinace je hojně používaná ve vzorech látek, koberců, tapet, v kadeřnictví atd.
- **Sytost** – nejintenzivnější podoba tónu je sytá, netlumená černou nebo bílou.

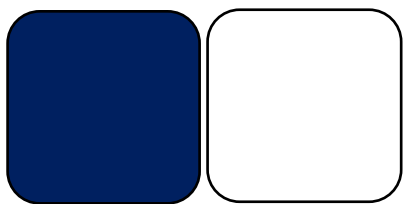
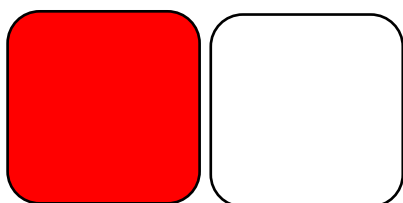
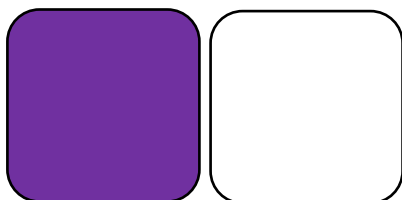
OTÁZKY A ÚKOLY

1. Vybarvi obdélníky barvami, které vzniknou smícháním dvou barevných čtverců.
(Jako nápoředu můžeš využít obrazec a pojmy na začátku pracovního listu.)

2. Vybarvi bílé čtverce tak, aby vždy vedle sebe byly dvě komplementární barvy.
(Jako nápodědu můžeš využít obrazec a pojmy na začátku pracovního listu.)

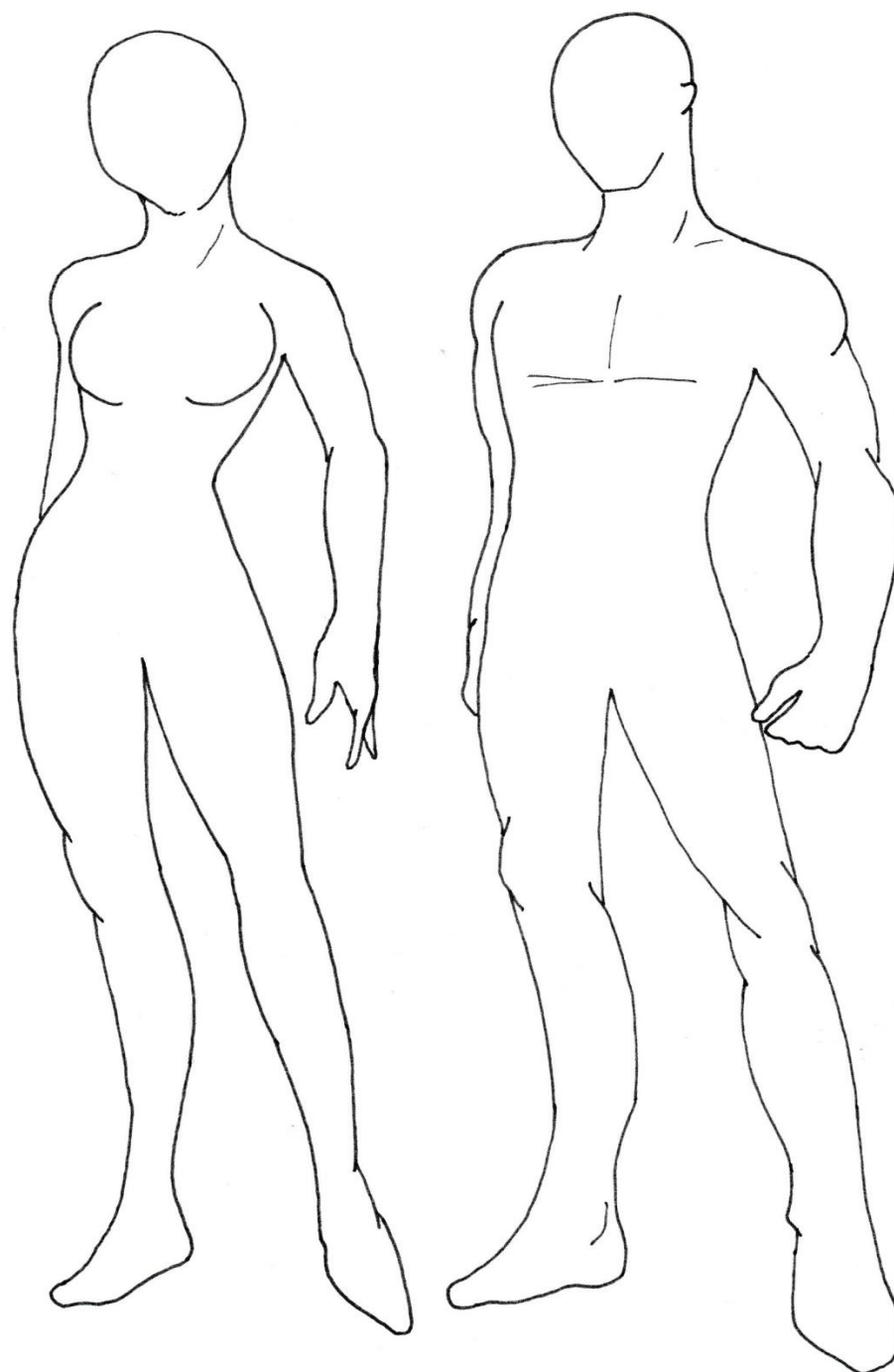
3. Využijte učebnu informatiky a v programu Malování vytvořte návrhy látek, ze kterých byste chtěli mít šaty, sukni, halenku, košili. V tomto programu lze namíchat jakoukoliv barvu pro vaši látku, lze využít geometrické tvary, vlastní tvary, vlastní tvorbu štětcem.
4. Zahraj si na módního návrháře / módní návrhářku. Na následující straně najdeš siluetu ženské a mužské postavy. Siluetu vytiskni, obleč, navrhni doplňky. Využij znalosti o barvách, které jsi získal/a na začátku pracovního listu, případně využij návrh své vlastní látky. Fantazii se meze nekladou.

EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání

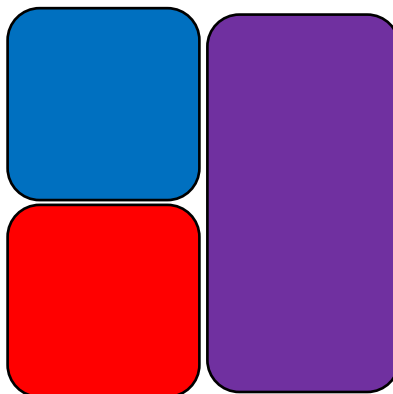
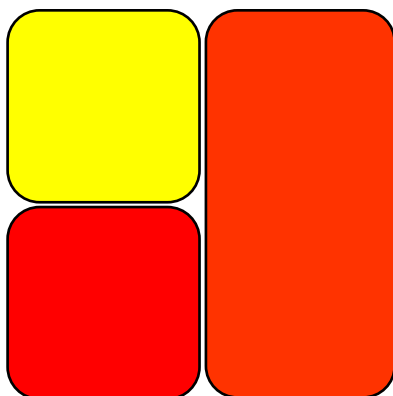
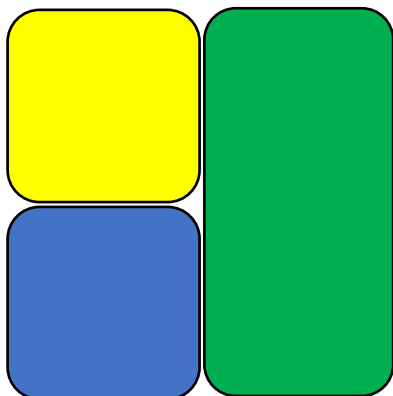
MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

ŘEŠENÍ

1. Vybarvi obdélníky barvami, které vzniknou smícháním dvou barevných čtverců. (Jako nápodědu můžeš využít obrazec a pojmy na začátku pracovního listu.)

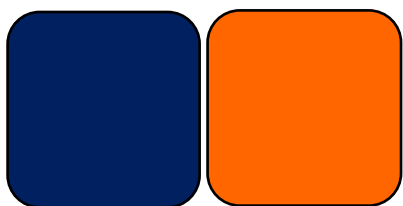
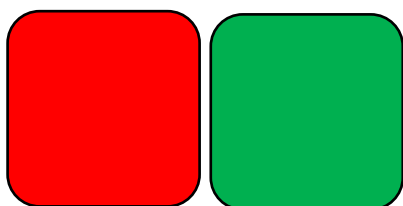
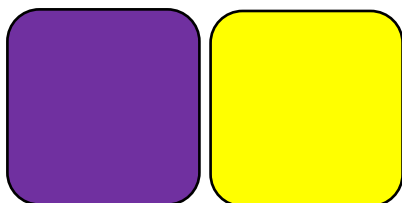

EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání

2. Vybarvi bílé čtverce tak, aby vždy vedle sebe byly dvě komplementární barvy. (Jako nápovědu můžeš využít obrazec a pojmy na začátku pracovního listu.)

Ostatní řešení jsou kreativní dle fantazie jednotlivých žáků.

3.2 Barevná typologie

Téma	BAREVNÁ TYPOLOGIE
Mezipředmětové vazby	Výtvarná výchova, informatika, český jazyk
Věk žáků	7. až 9. třída
Časová dotace	6 vyučovacích hodin
Potřebné pomůcky	Počítač, internet, výtvarné potřeby, psací potřeby
Získané dovednosti a znalosti	Pojmy z barevné typologie, český jazyk – vnější a vnitřní charakteristika, český jazyk – vypravování, scénář, výtvarná výchova – kombinace barev
Poznámky pro učitele	
Zdroje	https://www.dumlatek.cz/clanek/barevna/ https://www.topimage.cz/barevna-typologie/ https://www.spektrumzdravi.cz/barevna-typologie-vam-pomuze-v-oblekani-liceni-i-pri-vyberu-doplнку
Autor	Kateřina Zlochová

BAREVNÁ TYPOLOGIE

Barevná typologie rozlišuje čtyři základní typy.

Základním dělením barevných typů je rozdělení na čtyři typy vycházející z ročních období – **jarní, letní, podzimní, zimní**. Rozpoznání, ke kterému barevnému typu patříme, usnadní volbu barevného ladění šatníku i líčení.

Jarní typy působí něžným dojmem. Plet' bývá světlá, s průsvitným, nazlátlým tónem, často mívá sezonní pihy. Rty mohou být růžové až světlounce červené. Barva očí bývá světle modrá, sytě modrá, šedomodrá, šedozelená nebo oříškové hnědá. Plavá nebo světle hnědá barva vlasů mívá zlatavé tóny.

Vhodné barvy oblečení – jemně růžová, růžová, tyrkysová, běžová, zlatavá, světlé a zlaté odstíny hnědé, meruňková, zelenomodrá, šedá a podobně. Vzory může volit jemné a květinové. Černá, ale i čistě bílá barva by měly být v oblékání dle barevné typologie pro jarní typ úplně tabu.

Ženě jarního typu sluší něžné doplňky a šperky. Šperky jsou doporučovány slonovinové, perly, v barvě tyrkyssu, korálově červené, žluté a načervenalé zlato.

Letní typy se podobají typu jarnímu, jsou však „studenější“. Plet' je velmi světlá, někdy olivová, výjimečně až tmavá. Barva vlasů bývá ve všech odstínech od světle platinové až po tmavě hnědou. Variace barevnosti očí bývají rovněž širokého spektra, oči jsou barvy šedé, šedomodré, šedozelené, modrozelené, tmavě modré, oříškové až tmavě hnědé. Ženy letního typu jsou v našich končinách poměrně časté.

V oblékání můžou využít jakýkoliv lehký pastelový tón, který má matný podtón šedivé nebo modré, různé kouřové tóny. Velmi dobře vypadají ženy letního typu ve starorůžové.

Zlaté šperky letnímu typu nesluší, hodí se stříbro a všechny šperky matného působení. Ideální jsou starorůžové perly a polodrahokamy s mléčným nádechem, granáty a rubíny.

EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání

Podzimní typy se často vyznačují pletí béžové barvy do zlatova, meruňkové nebo slonovinové. Pokud mají pihy, pak po celém těle. Tyto ženy se špatně opalují, rychle se na slunci spálí. Barva očí je výrazná, zářivá, jasně modrá, zelená, hnědá. Vlasy bývají plavé, hnědé nebo rusé, vždy se zlatým a rudým nádechem.

V oblékání volí olivově a hráškově zelenou, khaki barvu, rezavou, oranžovou, měděnou.

Sluší jim šperky z přírodních materiálů, jako je dřevo, polodrahokamy, kůže, rohovina. Hodí se i červený korál, jaspis, acháty s teplým barevným nádechem.

Zimní typy mají pleť namodralého podtónu, porcelánovou nebo s podtónem olivového zabarvení. Vlasy jsou tmavé, od tmavě hnědé, hnědočerné až po černé s namodralým odleskem, i řasy a obočí zimního typu jsou tmavé a výrazné. Barva očí převládá šedá, šedomodrá, tmavohnědá až černá, někdy ledově modrá.

Zimní typ se nemusí obávat kombinace ostře bílé s černou, rovněž tmavomodrá je dobrou volbou. Černá v kombinaci s jasnými chladnými barvami ženu zimního typu rozzáří, lichotivě působí geometrické tvary. Vyvarovat by se však tyto ženy měly vybledlé zelené a odstínům hnědé (snad kromě temně tmavě čokoládové).

Pro zimní typy jsou ideální šperky blýskavé, nápadné, lesklé, extravagantní. Vhodné jsou šperky výrazných barev, polodrahokamy typu onyx, tmavočervený rubín, obsidián, malachit.

OTÁZKY A ÚKOLY

1. Pomocí stručných charakteristik jednotlivých barevných typů zařaď k jednomu typu i sebe. Je možné, že nebudeš mít charakteristiku výhradně jediného typu. Jednotlivé údaje, které sedí na tvoji osobu, si poznamenej.
2. Právě se chystá nová pohádka, ve které vystupují čtyři hlavní postavy: Jarní, Letní, Podzimní a Zimní víla. Ty se o jednu z těchto rolí ucházíš. Vytvoř svůj vymyšlený vnější popis pro režiséra tak, aby bylo jasné, o jakou roli se ucházíš a kterému barevnému typu odpovídáš.
3. Máš k dispozici tyto barvy: modrá, zelená, červená, žlutá, hnědá, oranžová, bílá, fialová, růžová. Přiřaď k vílám barvy, které jsou podle tebe pro danou vílu typické.

Jarní víla –

Letní víla –

Podzimní víla –

Zimní víla –
4. K tomuto úkolu využij internet. Nejprve vysvětli ustálená spojení obsahující barvy. Najdi další spojení, která souvisí s barvami.

EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání

Modrá krev –

Zezelenat závistí –

Vidět rudě –

Červená knihovna –

5. Navrhni kostým, účes, boty, doplňky, pokrývku hlavy pro jednu z hlavních postav (Jarní, Letní, Podzimní a Zimní vílu). Můžeš využít přiloženou siluetu a informace z barevné typologie.

6. V hodině českého jazyka napiš vnější i vnitřní charakteristiku jedné z hlavních postav. Můžeš přidat i nadpřirozené schopnosti. K pohádce vytvoř scénář. Pracuj sám/sama, nebo ve dvojici.

EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání

EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání

ŘEŠENÍ

3. Jarní víla – zelená, žlutá, bílá, růžová

Letní víla – zelená, žlutá, červená

Podzimní víla – hnědá, oranžová, červená

Zimní víla – modrá, bílá, fialová

4. Modrá krev – říká se, že příslušníci šlechtických rodů mají modrou krev

Zezelenat závistí – závidí každému a všechno

Vidět rudě – být hodně rozzlobený, naštvaný

Červená knihovna – romantické knihy

Další spojení: žlutá karta, žlutá rasa, modrá smrt (chybové hlášení, kdy došlo k závažné softwarové či hardwarové chybě), bílá vlajka, červená čísla, červený kohout, černý kontinent.

Ostatní řešení jsou kreativní dle fantazie jednotlivých žáků.

3.3 Příroda

Téma	PŘÍRODA
Mezipředmětové vazby	Český jazyk literatura, výtvarná výchova, informatika, přírodopis
Věk žáků	6. až 9. třída
Časová dotace	3 vyučovací hodiny
Potřebné pomůcky	Kameny, výtvarné a psací potřeby
Získané dovednosti a znalosti	Cítát, rostliny s přírodními barvivy, přírodniny, přírodní motivy
Poznámky pro učitele	
Zdroje	https://ekolist.cz/cz/zelena-domacnost/rady-a-navody/na-barveni-latek-barvy-z-prirody
Autor	Kateřina Zlochová

PŘÍRODA

OTÁZKY A ÚKOLY

1. V hodině českého jazyka si přečtete citát Johna Lennona a s žáky diskutujte na toto téma.
Žáci vyjádří citát kresbou, vytvoří ilustraci k citátu.

„Utrhl jsem květinu a zvadla mi. Chytil jsem motýla a umřel mi v dlaních. Pochopil jsem, že krásných věcí se lze dotýkat jen srdcem.“

2. V hodině výtvarné výchovy a informatiky vyhledejte barviva, která lze získat z přírody. Přečtete si zajímavé informace v článku „Na barvení látek barvy z přírody“ (odkaz) a vyplňte následující test.

<https://ekolist.cz/cz/zelena-domacnost/rady-a-navody/na-barveni-latek-barvy-z-prirody>

Barvy z přírody – test

- 1) Jak barvili látky černobarvíři?
 - a) Na zeleno, na modro, na hnědo
 - b) Na černo, na modro, na hnědo
 - c) Na černo, na modro, na zeleno
- 2) Jak barvili látky krasobarvíři?
 - a) Na žluto, červenou a modro
 - b) Na červenou, zelenou a hnědo

EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání

- c) Na žluto, červeno a zeleno
- 3) Jaké barvivo ze světlice barvířské se používalo na hedvábí a lněné látky?
- a) Zelené
 - b) Červené
 - c) Oranžové
- 4) Plody jaké rostliny se užívaly k barvení na růžovo?
- 5) Řešetlák počistý je zdrojem jaké barvy?
- 6) Jaké jsou lidové názvy kručinky barvířské, ze které získáme krásně žlutou barvu?
3. Zamyslete se, zda jste se v přírodě setkali s rostlinami, plody, které byste mohli využít jako přírodní barvivo.

EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání

4. V hodině výtvarné výchovy si připomeňte, co patří mezi přírodní motivy. Dále napište, jaké znáte přírodniny. Jednou z přírodnin je také kámen. Žáci si přinesou do školy kámen a pomocí temperových nebo akrylových barev na něj vytvoří obrázek s přírodním motivem.

EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání

ŘEŠENÍ

2. Barvy z přírody – test

- 1) b) Na černo, na modro, na hnědo
 - 2) c) Na žluto, červeně a zeleně
 - 3) b) Červeně
 - 4) Ptačí zob obecný.
 - 5) Zeleně.
 - 6) Amočník, janofit, janovec menší, kozí barva, stínavec a žlutidlo.
3. Žlutá - heřmánkový čaj / Červená - šťáva z červené řepy / Modrá - borůvky, plody černého bezu / Hnědá - povařené slupky z cibule / Zelená - povařené zelené listy / Černá - opálený klacík, uhlík
4. Přírodní motivy - listy, květy, větvičky, hmyz, zvířata, stromy, trávy...
- Přírodniny - kameny, listy, květy, větvičky, skořápky, plody, ulity...

3.4 Vzory látek

Téma	VZORY LÁTEK - FABRIC PATTERNS, CLOTHES, BODY
Mezipředmětové vazby	Výtvarná výchova, anglický jazyk
Věk žáků	6. ročník
Časová dotace	1 vyučovací hodina
Potřebné pomůcky	Pastelky, slovník
Získané dovednosti a znalosti	Rozšíření slovní zásoby v anglickém jazyce
Poznámky pro učitele	Vhodné je použití metody CLIL
Zdroje	
Autor	Jana Doležalová

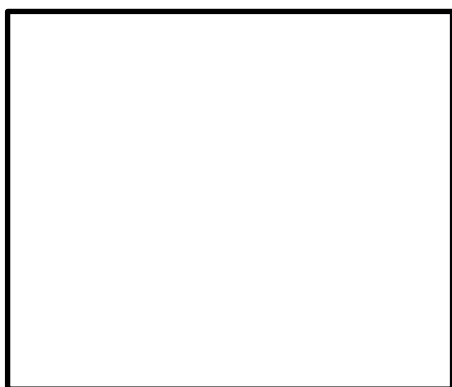
VZORY LÁTEK – FABRIC PATTERNS, CLOTHES, BODY

OTÁZKY A ÚKOLY

FABRIC PATTERNS

Adjectives are used to describe the patterns on materials.

1. Draw a pattern to each square. Choose colour you want.
2. Draw any pattern in the last square. Try to name it in Czech and also in English.

SPOTTED

PLAIN

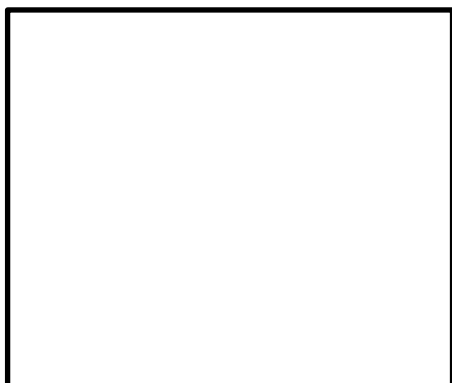
FLOWERY

STRIPED

EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání

TARTAN

WAVES

POLKA DOT

DIAGONAL STRIPE

CAMOUFLAGE

.....

EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání

CLOTHES, BODY

1. Write down:

- four things usually worn by only women
- four things usually worn by only men

2. Draw:

- clothes you like wearing
- clothes you don't like wearing

3. Write down a list of:

- clothes in your wardrobe
- shoes in your shoe cabinet

4. Name:

- kind of shoes
- kind of hats

EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání

DO YOU KNOW THE ANSWER?

1. Which parts of the body can we put on?
2. What can we wear on our legs?
3. What can we wear that is sewn from fabric?
4. What type of clothing is not sewn?

EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání

ŘEŠENÍ

Použité vzory – puntíkový, jednobarevný, květinový, pruhovaný, skotská kostka, vlnkatý, pravidelný puntíkový, šikmý pruh, maskovaný vzor.

U oblečení jde především o vlastní odpovědi žáků.

NÁPOMOCNÉ ŘEŠENÍ

Tape of shoes

Loafers, lace-ups, court shoes, stilettos, slingbacks, boots, wellingtons, trainers, clogs, football boots, slippers, moccasins, sandals, flip-flops

Type of hats

Sun hats, sombreros, bobble hats, beanies, berets, baseball caps, caps, cowboy hats

Shoes

Boots, hiking boots, wellingtons, sandals, slippers, moccasins, trainers, clogs

3.5 Bajky

Téma	BAJKY
Mezipředmětové vazby	Literatura, sloh, výtvarná výchova
Věk žáků	6. až 9. třída
Časová dotace	5 vyučovacích hodin
Potřebné pomůcky	Texty, psací potřeby, výtvarné potřeby, potřeby na šití
Získané dovednosti a znalosti	Tvorba a náležitosti komiksu, ruční šití – druhy stehu, rozvoj kreativity
Poznámky pro učitele	
Zdroje	Wikipedie, knihy bajek
Autor	Kateřina Zlochová

BAJKY

OTÁZKY A ÚKOLY

1. V hodině literatury si zopakujte epický útvar „bajka“. Přečtěte si následující bajky a doplňte k nim správné ponaučení.

LIŠKA A ČÁP

Jednou pozvala liška čápa na hostinu. Uvařila dobrou kaši a trochu jí dala na mělký talířek.

Pobízela čápa: "Jez, čápe, jen jez! Jiné jídlo nebude."

Čáp sem tam kloval po talířku. Ale nic do zobáku nemohl nabrat. Zatím liška kaši lízala a lízala. Za chvíli na talíři nic nezbylo. Liška snědla kaši sama.

Čáp řekl: "Zítra budu vařit zase já. Zajdi ke mně na oběd, liško!"

Druhý den přišla liška k čápo. Čáp dal jídlo do láhve. Řekl: "Jez, liško, jen jez! Jiné jídlo už nebude."

Jídlo pěkně vonělo. Liška čichala a olizovala se. Pobíhala kolem láhve, ale do láhve nemohla. Zatím čáp zobákem nabíral a nabíral. Za chvíli v láhvi nic nezbylo. Čáp snědl všechno sám.

Liška se zlobila. Myslila, že se nají na celý týden. Teď půjde domů hladová.

LEV A MYŠ

Král džungle - mocný lev odpočíval po jídle, když mu před ním proběhla malá myška. Lev vymrštil tlapu a myšku chytil. Chtěl ji rozmačkat za to, že rušila jeho klid. Myška začala prosit: "Nezabíjej mne, mocný lve, někdy ti třeba pomůžu zase já." Lva pobavila její řeč, jak by mu malá liška mohla pomoci! Ale myšku přece jen pustil.

Zanedlouho přišli do džungle lovci a chytili lva do sítě. Bezmocný lev se svíjel v síti na zemi. Zatímco lovci poodešli, potichu přišla malá myška a řekla lvovi: "Neboj se, já ti pomohu, jsem ti přece zavázána." Lev si jen smutně povzdechl, nevěřil jí. Ale myška už svými ostrými zoubky hryzala síť a rychle se jí podařilo překousat několik provazů, až díra byla dostatečně velká a lev přes ni mohl utéci.

LIŠKA A VRÁNA

Hladová liška se potulovala po kraji. Nikde nebylo nic k snědku. "Kdybych někde sehnala kousek sýra", řekla si. A ku podivu, zrovna v té chvíli nad ní zakroužila vrána, a v zobáku měla pěkný kus sýra, který právě ukradla z okna v jednom domě. Sedla si na větev a začala si na sýru pochutnávat. Hladová liška přemýšlela, jak se dostat k chutnému soustu vysoko nad ní. To by ale nebyla mazaná liška, aby si nedovedla poradit. Začala vráně lichotit: "Jaký jsi to krásný pták! Tvé peří se leskne jako stříbro, je hebké jako hedvábí! Tvůj postoj je vskutku královský. Měla bys být králem všech zvířat. Jistě i tvůj hlas je překrásný, umíš zpívat?"

Vrána se pýchou už nadouvala, a chtěla ukázat, že zpívat umí. Jakmile otevřela zobák, kus sýra jí vypadl, liška jej zachytila a utíkala do své nory, aby si na něm pochutnala.

ZAJÍC A ŽELVA

Zajíc není příliš statečný. Když mu hrozí nebezpečí, dá se na útěk a spoléhá se, že ho rychlé nohy donesou do bezpečí. Běhá jako vítr a rád se ostatním vychloubá, že ho ještě nikdo nedokázal předběhnout.

Jednou zajíc potkal želvu. Chvíli ji pozoroval, jak se pomalu sune po cestě a na zádech nese těžký krunýř, a přišlo mu to k smíchu.

„Hej, želvo,“ zavolal, „jak se můžeš takhle loudat? Přidej do kroku!“

Nevadí ti, že budeš všude poslední?“

„Když bude třeba, dokážu být i první,“ odpověděla želva a svým pomalým tempem pokračovala v cestě.

To ti nevěřím, mě bys nikdy nepředběhla, každý ví, že já jsem nejrychlejší ze všech. Chceš si dát se mnou závod, abych ti to dokázal?“

„Proč ne,“ řekla želva, „bude legrace.“ Zlobilo ji, jak se zajíc vychloubá.

Když zajíc rozhlásil mezi ostatními zvířaty, že bude závodit se želvou v běhu, sešlo se na místě startu mnoho zvědavců. Nikdo nepochyboval o tom, že zajíc vyhraje, a divili se, že se želva pouští do předem prohraného závodu.

Liška stanovila, odkud závodníci vyběhnou a kde bude cíl závodu.

Zajíc se želvou se postavili na start a liška dala povel „vpřed“.

Želva se snažila běžet, jak nejrychleji dovedla, ale kde už byl zajíc! V půlce závodu se zajíc ohlédl a viděl, že želva udýchaně ťape daleko za ním.

„Mám ještě dost času, odpočinu si. Počkám, až bude želva blízko u cíle, a pak ji lehce předběhnu.“

Natáhl se do stínu keře, který rostl u cesty, a čekal na želvu. Ale po chvíli ho přemohl spánek. Zajíc spal, jako by ho do vody hodil. Když se probudil, slunce už zapadalo.

„To jsem ale dlouho spal,“ pomyslel si. „Kde je asi želva?“

Podíval se a viděl, že želvě zbývá do cíle už jen několik krůčků. Zvířata shromážděná u cíle želvu hlasitě povzbuzovala.

„To by bylo, abych nechal želvu vyhrát,“ řekl si zajíc a zběsile se za ní rozběhl. Ale ouha! Želva právě posledním krůčkem překročila cílovou čáru. Udýchaný zajíc ji už nestačil předběhnout.

EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání

Všichni diváci provolávali želvě slávu, přáli jí zasloužené vítězství a obdivovali její snahu a vytrvalost. Zajíc, který se vždycky chlubil, že je ze všech nejrychlejší, byl teď všem jen pro legraci. Pochopil, že vytrvalost je někdy důležitější než rychlost a že by žádného soupeře neměl podceňovat.

2. V hodině výtvarné výchovy si vyberte z některé bajky jedno ze zvířat. Vytvořte návrh prstového maňáska. Maňáska lze ušít (cvičení jednotlivých stehů při šití ručně), případně lze slepit kraje tavnou pistolí. Dále můžete zdobit a domalovat dle vlastní fantazie.
3. V hodině slohu vyberte jednu z bajek (lze pracovat samostatně i ve dvojicích). Vybranou bajku zpracujte jako komiks. Rozdělte si čtvrtku na čtyři až osm polí pro jednotlivé obrázky. Nezapomeňte používat „textové bubliny“. Bajku můžete zdramatizovat.

ŘEŠENÍ

1. Bajka - zvířata jednají a mluví jako lidé. Z tohoto jednání vyplyne nějaké poučení či kritika chyby. Jednotlivá zvířata tím získávají lidské vlastnosti, jež se pro ně stávají typické (např. liška je chytrá, až vychytralá, osel hloupý, vrána důmyslná). Cílem bajky je kritizovat konkrétní společenské nešvary, působit na lidi a vychovávat je k odstranění těchto nešvarů. Nejčastěji se tak děje humornou formou.

LIŠKA A ČÁP - Ponaučení: Kdo jinému jámu kopá, sám do ní padá.

LEV A MYŠ - Ponaučení: I slabý může pomoci silnému.

LIŠKA A VRÁNA - Ponaučení: Dej si pozor na lichotky, málokdy jsou myšleny vážně.

ZAJÍC A ŽELVA - Ponaučení: Kdo dokáže jít vytrvale za svým cílem, vyhrává.

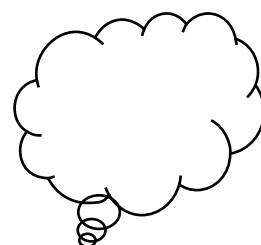
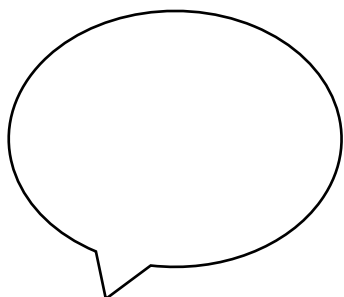
2. Maňásci dle vlastní fantazie

3. Bajka – Rozvržení čtvrtky obdobným způsobem, jaký je naznačen na následující straně.

EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání

EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání

3.6 Pohádky

Téma	POHÁDKY
Mezipředmětové vazby	Literatura, sloh, hudební výchova, výtvarná výchova
Věk žáků	7. až 9. třída
Časová dotace	4 vyučovací hodiny
Potřebné pomůcky	Internet – pohádka Tři bratři, výtvarné potřeby, psací potřeby
Získané dovednosti a znalosti	Literární pojmy, slohový útvar vypravování
Poznámky pro učitele	
Zdroje	Pohádka Tři bratři
Autor	Kateřina Zlochová

POHÁDKY

OTÁZKY A ÚKOLY

1. V hodině literatury, nebo v hodině hudební výchovy pustíme pohádku Tři bratři (Šípková Růženka). Po zhlédnutí ukázky žáci odpoví na následující otázky.

1) O jaký literární žánr se v ukázce jedná?

- a) Epika – Povídka
- b) Lyrika – Óda
- c) Epika – Pohádka

2) Jaký je název ukázky?

- a) O pyšné princezně
- b) Šípková Růženka
- c) Rozum a štěstí

3) Napiš alespoň tři znaky klasické pohádky.

4) Napiš alespoň dva české autory klasických pohádek.

5) Napiš alespoň pět názvů klasických pohádek.

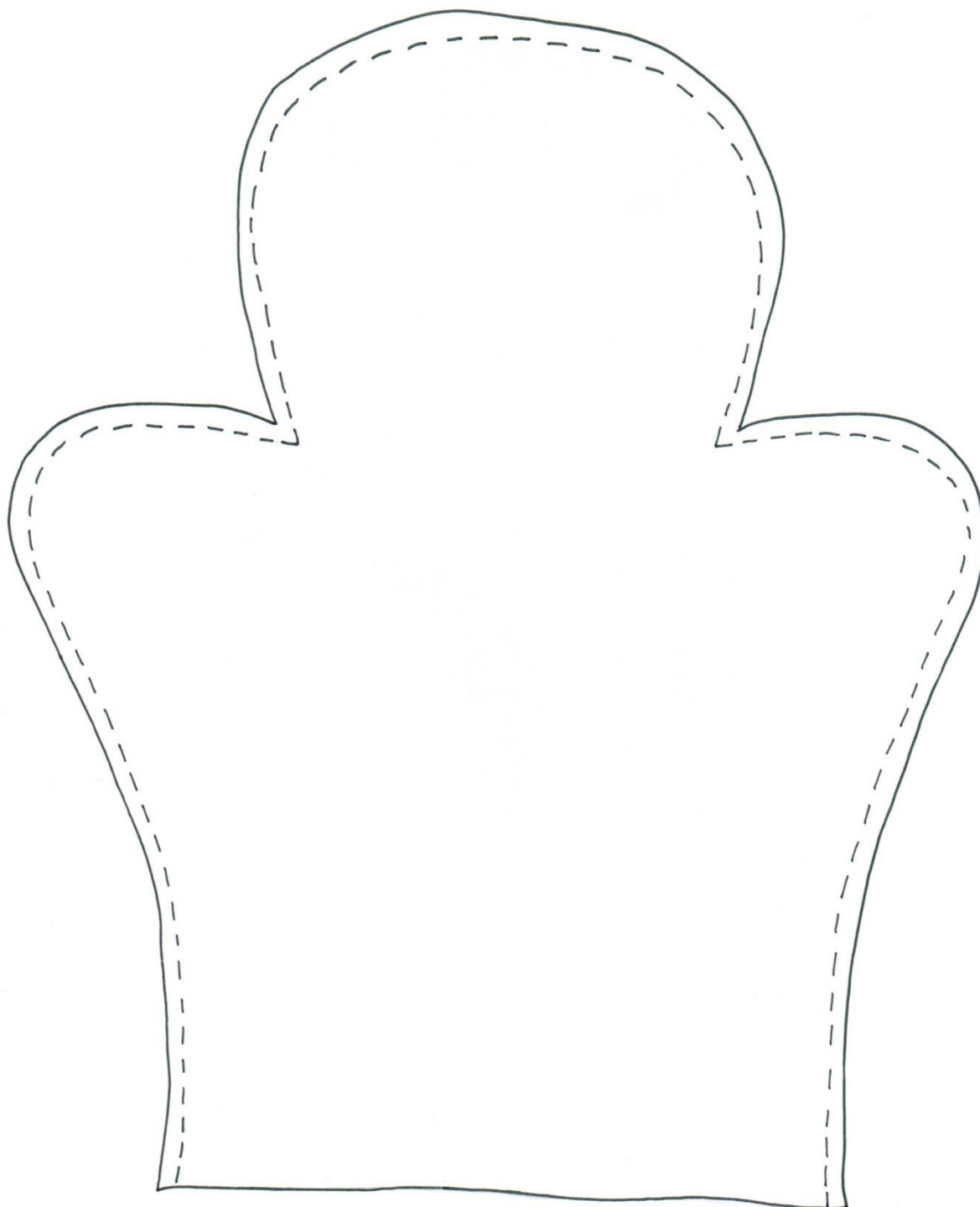
EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání

2. Co byste potřebovali k tomu, abyste mohli pohádku ztvárnit, ale nesměli byste mít herce?
Jaké postavy pro pohádku potřebujete?
3. Vytvořte výtvarné návrhy jednotlivých postav. Můžete použít přiloženou šablonku na následující straně.
4. Zjistěte, co znamená pojem „autorská pohádka“. Při hodině slohu vytvořte autorskou pohádku (můžete pracovat ve dvojicích).

EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání

Měřítko 1:1

EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání

ŘEŠENÍ

1. 1) c) Epika – Pohádka

2) b) Šípková Růženka

3) Vítězství dobra nad zlem a chytrosti nad hloupostí, ustálený začátek a konec (za devatero horami, řekami, bylo nebylo, zazvonil zvonec a pohádky je konec, byla svatba a žili šťastně až do smrti), magická čísla 3, 7, 9, 12 (tři sestry, tři bratři, tři přání, tři sudičky, devatero hor, sedmero řek, dvanáctihlavý drak).

4) Božena Němcová a Karel Jaromír Erben

5) Zlatovláska, Popelka, Tři zlaté vlasy děda Vševěda, O dvanácti měsíčkách, Pták Ohnivák a liška Ryška, Čert a Káča, O hloupém Honzovi, Sedmero krkavců

2. Maňásky, loutky

Král, královna, Růženka, princ, sudičky

3. Dle fantazie žáků.

4. U autorské pohádky známe autora (u klasické je autorem sběratel pohádek). Je to umělý příběh s pohádkovými prvky.

3.7 The Sleeping Beauty

Téma	THE SLEEPING BEAUTY
Mezipředmětové vazby	Anglický jazyk
Věk žáků	7. až 8. třída
Časová dotace	1 vyučovací hodina
Potřebné pomůcky	Psací potřeby
Získané dovednosti a znalosti	Dovednosti reading, writing, speaking, listening
Poznámky pro učitele	Je možné se podívat i na krátké video https://www.youtube.com/watch?v=4qzHJfHTva4&feature=emb_rel_pause
Zdroje	https://www.bedtimeshortstories.com/the-sleeping-beauty-short-story
Autor	Jana Doležalová

THE SLEEPING BEAUTY

OTÁZKY A ÚKOLY

1. V první části textu slova tučně vytištěná převed' do minulého času.

Once upon a time in a faraway land, a beautiful girl was born to the king and queen. Fairies from all over were **invite** to the celebrations. They **bring** with them special gifts and **bless** the little princess so that she would become a clever, beautiful, and kind girl. Just then, an old wicked fairy **come** to the palace and **curse** the princess, „On your sixteenth birthday you'll touch a spindle and die“, she **scream** in the anger and **vanish**. Everybody was shocked.

2. Vytvořte si dvojice. Doplňte chybějící slova. (Ve dvojici máte rozdílná chybějící slova)

Varianta A

A youngwas called in the palace. She said, „I can't take thewitch's curse but I'll try to help. When thewill touch spindle she'll not die but will instead fall into aand will only be awakened with a kiss of a prince who loves her.“

The king and the queen were so worried for their dearthat they ordered all the spinning wheels of the kingdom to be destroyed forever. However, unknown to them, onewheel was still left.

As the years went by, the babyto be a lovely, charming young girl. On her sixteenth birthday, when she was roaming about the castle, she came upon a secret room at the very top of..... Curious, she wanted to help an old woman bent over a spinning wheel.

Varianta B

A young fairy was called..... She said, „I can't take the evil witch's curse but I'll try to help. When the princess will touchshe'll not die but will instead fall into a deep sleep and will only be awakened withwho loves her.“

The king and the queen were so worried for their dear daughter that they ordered all theof the kingdom to be destroyed forever. However, unknown to them, one spinning wheel was still left.

As the years went by, the baby grew to be a lovely, charming young girl. On her....., when she was roaming about the castle, she came uponat the very top of the castle towers. Curious,an old woman bent over a spinning wheel.

3. Přečti si následující část textu a převyprávěj pokračování pohádky spolužákovi (pracujte ve dvojicích)

„Oh! What is this?“. She cried as she had never seen it before. She pleaded with the woman, „Please do let me try this as well“. But the minute she touched the needle of the spindle, she fell to the ground. The witch's spell comes true.

With a heavy heart, the king ordered her to be taken to the grand room, where she would lie for many years. The whole kingdom was sad for sleeping beauty. The youngest fairy watched all of this and she said with a wave of her hand, „Let the whole kingdom fall asleep with the princess so when is woken by her prince, she will not be alone“. The moment she said all this, all the people and animals in the kingdom fell asleep where they were. Everything stopped.

As the years passed by, a thick forest grew around the palace and the kingdom was hidden. Exactly, hundred years later, a handsome prince was passing through the forest and he discovered the strange kingdom.

EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání

4. Nejprve si závěr pohádky zkuste říct sami, poté si zakončení přečtěte.

While exploring it, he was surprised to find the sleeping beauty lying fast asleep and immediately fell in love with her. „I want to know who she is? How gentle and peaceful she looks!“, he said. He leaned down and kissed her. Instantly, the spell was lifted, the princess and all the people awoke. It was joy and celebration all around. The prince and princess were soon married and they lived happily ever after.

5. Zahrajte si maňáskové divadlo. Maňásky již máte vyrobeny. Rozdělte si role, připravte text a zkuste si pohádku zahrát.

EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání

ŘEŠENÍ

1. invited, brought, blessed, came, cursed, screamed, vanished

3.8 Maňásci

Téma	MAŇÁSCI
Mezipředmětové vazby	
Věk žáků	7. až 9. třída
Časová dotace	6 vyučovacích hodin
Potřebné pomůcky	Střih, krejčovská křída, bavlněná látka, aplikace, nůžky, nitě, šicí stroje, rouno
Získané dovednosti a znalosti	Šití na stroji, ruční šití, vlastní návrhy
Poznámky pro učitele	Možné využití maňásků pro hraní pohádek
Zdroje	
Autor	Věra Vávrová

EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání

MAŇÁSCI

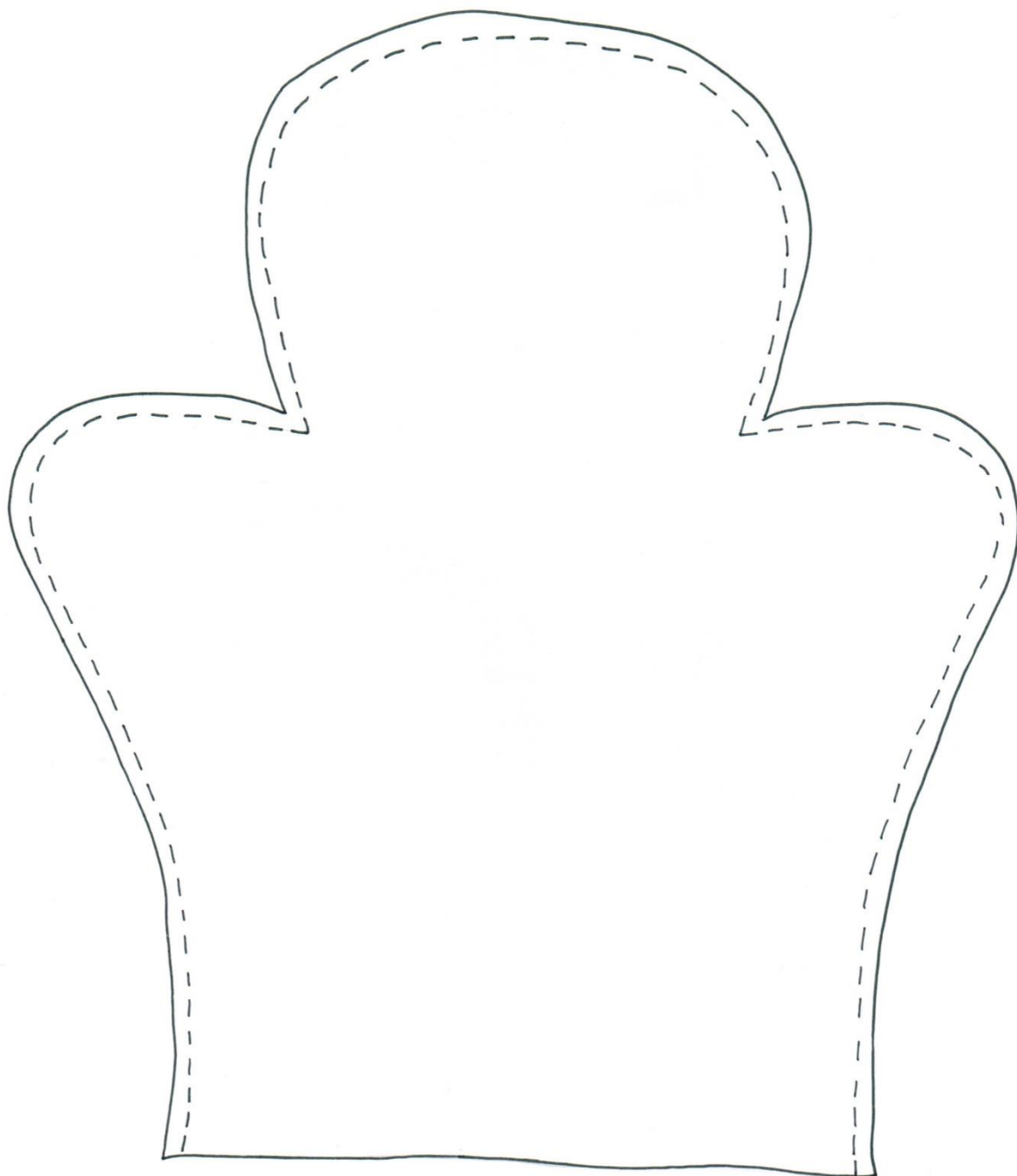
Technický popis zhotovení

Maňásci se nastříhnou dle přiložených stříhů 2x, podle vlastního návrhu jednotlivých dětí. Na přední díl maňáska se naaplikují jednotlivé detaily v odpovídajících barvách (oči, pusa, nos), případně se použijí korálky, vlna a další materiály, které se nalepí. Po zhotovení přední části maňáska se přiloží lícem oba díly k sobě a sešijí po obvodě za 0,5 cm šev. Po sešití se obrátí zanechaným otvorem v dolní části, který bude sloužit na navlečení rukou. Dolní okraj se 2x zahne 0,5 cm a přešije.

Případně se maňásek vyplní rounem zanechaným otvorem 3 cm, který se po vyplnění zašije ručně.

EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání

Měřítko 1:1

3.9 Enšpígl krejčím

Téma	ENŠPÍGL KREJČÍM
Mezipředmětové vazby	Čtenářská gramotnost, výtvarná výchova, finanční gramotnost, matematika
Věk žáků	6. až 8. ročník
Časová dotace	1 vyučovací hodina
Potřebné pomůcky	Pastelky, internet
Získané dovednosti a znalosti	Práce s textem
Poznámky pro učitele	Žáci si nejprve přečtou text a poté samostatně vypracovávají úkoly.
Zdroje	KOLÁŘ, Jiří. <i>Enšpígl</i> . 3. vyd. (2. vyd. v Klubu mladých čtenářů). Přeložil Josef HIRŠAL, ilustroval Kamil LHOTÁK. Praha: Albatros, 1992. Klub mladých čtenářů (Albatros). ISBN 80-00-00263-9.
Autor	Jana Doležalová

ENŠPÍGL KREJČÍM

Jak tak Enšpígl vandroval křížem krážem po Německu, dostal se až do Berlína a tam ho napadlo, že se dá na krejčovinu.

Hned první mistr, kterého požádal o místo, jej přijal do učení. Enšpíglovi však šití zpočátku moc nešlo.

„Žádný učený z nebe nespadl,“ řekl mistr na útěchu, „ale jedno si pamatuj, dobrý krejčí musí šít tak, aby to nebylo vidět.“ (1)

Enšpígl si vyložil mistrova slova po svém, vzal jehlu, nůžky, metr i látku, zalezl pod velikánskou putnu a tam šil. (2)

„Takové šití jsem jaktěživ neviděl! Co to vyvádíš za hlouposti?“ ptal se krejčí.

„Šiju tak, jak jste mi poradil, aby to nebylo vidět!“ odpověděl Enšpígl.

Mistr jen zavrtěl hlavou, a protože Enšpíglu pořádně neznal, řekl mu, aby vylezl, že to tak nemyslel. Enšpígl tedy vylezl na světlo a šil vesele dál. Mistr byl hodný a Enšpígl to u něho vydržel celý měsíc. (3) Jednou večer se krejčímu únavou klížily oči a nejraději by se už viděl v posteli, ale bylo ještě třeba něco udělat.

I povídá mistr Enšpíglovi: „Jsem dnes celý polámaný, musím se brzo natáhnout, tu máš kabát, nahod' na něj rukávy a pak můžeš jít taky na kutě. Ale pospěš si, ať mi nespálíš všechny svíčky.“

Když mistr odešel, pověsil Enšpígl kabát na hřebík, z každé strany postavil voskovici a dal se do práce. Vzal levý rukáv a vhodil ho na levou stranu kabátu. Pak zase pravý rukáv na pravou, ale protože rukávy hned zase spadly, házel je znova a znova a nepřestal, dokud na dvoře nezakokrhal kohout a mistr nenahlédl do dílny.

„Co to, propánakrále, děláš?“ zvolal ode dveří, neboť Enšpígl se nedal ničím z práce vyrušit a házel rukávy dál, jen to fícelo.

EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání

„Dal jste mi divnou práci, pane mistr, celou noc se lopotím jak mezek (4) a stále nadarmo. Ať házím, jak házím, rukávy nechtějí na kabátě držet!“

„Copak jsem si pomyslel, žes takový nekňuba a nevíš, když řeknu, abys nahodil rukávy na kabát, že to znamená, abys je přišil?“

„Aby vás čert vzal,“ řekl zlobně Enšpígl. „Něco jiného říkáte a něco jiného myslíte. Nezamhouřil jsem celou noc oka a ještě mi vynadáte. Přišijte si to sám, já si jdu lehnout.“

Ale mistr se rozkřikl, že nepotřebuje takové nemehlo, a začal vypočítávat, kolik mu musí Enšpígl zaplatit za zbytečně propálené svíčky. (5)

To bylo na Enšpíglu příliš mnoho. Neodpověděl, sbalil svůj raneček, zasalutoval a pustil se cestou do Brandenburku.(7)

EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání

OTÁZKY A ÚKOLY

1. Uměl bys šít tak, aby to nebylo vidět? Popiš, jak bys šil.

2. Pokud víš, co je PUTNA, nakresli ji. Pokud ne, porad' se se sousedem a nakreslete jeden obrázek společně. Pokud neznáte přesný význam tohoto slova, nakreslete to, co se domníváte, že **by slovo PUTNA mohlo znamenat**.

3. Jak si představuješ hodného mistra?

4. Jak se nazývá mládě meška?

5. O jaký druh svíčky se jednalo? Vyhledej, co znamenalo PLAT VE VOSKU.

6. Za jak dlouho dojde Enšpígl do Branderburku?

7. Dej radu krejčímu, čeho by se měl vyvarovat, aby si i s dalším učedníkem nepřidělával nepříjemnosti.

ŘEŠENÍ

1. Ponecháno na fantazii dětí. Všechny odpovědi jsou správné. Například – šil bych neviditelnou nití, šil bych nití, která není vidět (otázka – z čeho by třeba mohla být vyrobena).
2. Putna – dříve větší oválná nádoba s uzávěrem (například na mléko).
3. Diskuse se žáky: například takového, který mi za dobře odvedenou práci dobře zaplatí.
4. Mezek je kříženec samice osla domácího a samce koně domácího. Je to mezidruhový kříženec, který je téměř vždy neplodný (neodpovídající si počet chromozómů). Ve výjimečných případech může být mezčí klisna plodná.
5. Svíčka voskovice (vyskytuje se již v textu) byla poměrně drahá, neboť na výrobu svíček se používal včelí vosk. Plat ve vosku byl ve středověku jeden ze způsobů placení poplatků v řemeslnických ceších. Včelaři prodávali včelí vosk voskářům, kteří jej zpracovali a prodali svíčkařům, kteří vyrobili voskovice.
6. Využijeme google maps k vyhledání vzdálenosti a určení doby chůze. Zajímavostí je Brandenburk (rozhodnutí, zda žáci přijmou Brandenburg je na nich). Přibližná vzdálenost je 72 km, 14 hodin chůze. Ale to by to nesměl být Enšpígl.
7. Dávat jednoznačné pokyny.

3.10 Enšpíglova pomsta krejčíkům

Téma	ENŠPÍGLOVA POMSTA KREJČÍKŮM
Mezipředmětové vazby	Čtenářská gramotnost, finanční gramotnost
Věk žáků	6. až 8. ročník
Časová dotace	1 vyučovací hodina
Potřebné pomůcky	Internet
Získané dovednosti a znalosti	Porozumění čtenému textu
Poznámky pro učitele	Žáci si nejprve celý text přečtou a potom pracují na aktivitách za textem.
Zdroje	KOLÁŘ, Jiří. <i>Enšpígl</i> . 3. vyd. (2. vyd. v Klubu mladých čtenářů). Přeložil Josef HIRŠAL, ilustroval Kamil LHOTÁK. Praha: Albatros, 1992. Klub mladých čtenářů (Albatros). ISBN 80-00-00263-9.
Autor	Jana Doležalová

ENŠPÍGLOVA POMSTA KREJČÍKŮM

V Brandenburku se Enšpíglovi velice líbilo. Bydlel v hostinci na tržišti a celých čtrnáct dní nic jiného nedělal, než jedl, pil a obveseloval pocestné. Hned vedle hostince byl krejčovský krám.

(1) Tři učedníci vysedávali na vysokém pultě před dílnou, a kdykoli šel Enšpígl okolo, smáli se mu a tropili si šašky z jeho neobvyklého kroje.

Enšpígl mlčel, ačkoli se mu vařila žluč v těle, a netrpělivě čekal na příležitost, aby se pomstil.

Jednoho večera se doslechl, že příští den bude v městě výroční trh (2). Vyšel potmě nepozorovaně z hospody před krejčovský krám a nařízl pilkou sloupky pultu, na kterém vysedávali krejčící.

Udělal to tak šikovně, že nikdo nic nepoznal. Druhý den bylo na náměstí živo a hlučno jako v úlu. Mladý, starý – každý přišel na jarmark podívat se, co nového a laciného je na prodej. (3)

Uprostřed shonu a spěchu, smlouvání a vybírání zaznělo zatroubení pasáka vepřů. (4) V malé chvíli vyběhly ze všech domů na náměstí prasata, svině a podsvinčata a hnaly se, jak byly zvyklé, za svým pastevcem. Také z domu krejčího vyběhl houf prasat. Jedno přes druhé se začalo drbat a třít o sloupky, nesoucí krejčovský pult, který se s rachotem zřítíl, a milí krejčící spadali jak přezrálé hrušky mezi čuníky.

Jak to Enšpígl viděl, přiložil dlaně k ústům a křičel, až se to rozléhalo po celém tržišti:

Lidičky drazí, jsem z toho janek

Považte, naše krejčíky

Odfoukl právě slaboučký vánek

Do houfu mezi čuníky!

Pojďte honem a podívejte!

Ze země však je nezvedejte!

EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání

Ti krejčící tam totiž patří:

Jsou to těch podsvinčátek bratři!“

Lidé se sbíhali ze všech stran, smáli se na plné kolo a celé město mělo ten den o čem povídat. (5)

EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání

OTÁZKY A ÚKOLY

1. Krám byl starší název pro obchod. Jak se nazýval člověk, který v krámu prodával?
2. Jaký byl rozdíl mezi trhem a výročním trhem?
3. Mohlo být na jarmarku divadlo?
4. Smlouvání je odvozeno od slova smlouva. Vysvětli, jak tato slova spolu souvisí.
5. Touto řečí vlastně Enšpígl dělal z dnešního pohledu krejčíkům reklamu. Zkusme ale reklamu pozměnit tak, aby krejčíky chválila. (vytvořte si dvojice)

EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání

ŘEŠENÍ

1. Kramář, kramářka. Slovo krám pochází z němčiny.
2. Trhy se konaly obvykle pravidelně, v určitý den v týdnu a nabízely se na nich především potraviny. Výroční trhy byly povolované panovníkem k určitým událostem (povýšení vesnice na město). Nebyla to pouze obchodní záležitost, ale také společenská. Bylo zde k vidění lidové či loutkové divadlo, artisté.... Dobré obchody (větší transakce) se domlouvaly v hospodě, kde se také zapily (litkup, aldamáš).
3. Jarmark je jiný název používaný pro výroční trh. Z německé složeniny Jahrmarkt. Jahr - rok, Markt - trh. Proto tam divadlo být mohlo.
4. Smlouváním - pokud se kupující a prodávající dohodne na ceně – dojde k uzavření smlouvy, která vyhovuje jak prodávajícímu, tak kupujícímu. Platila určitá pravidla. Například když do smlouvání vstoupil další kupující, platila dohodnutá cena i pro něj.

3.11 Jak Enšpígl svolal krejčí

Téma	JAK ENŠPÍGL SVOLAL KREJČÍ
Mezipředmětové vazby	Český jazyk, matematika, dějepis, finanční gramotnost
Věk žáků	6. až 8. ročník
Časová dotace	1 vyučovací hodina
Potřebné pomůcky	
Získané dovednosti a znalosti	Porozumění čtenému textu
Poznámky pro učitele	Nejprve si žáci přečtou text a potom vypracují aktivity za textem.
Zdroje	KOLÁŘ, Jiří. <i>Enšpígl</i> . 3. vyd. (2. vyd. v Klubu mladých čtenářů). Přeložil Josef HIRŠAL, ilustroval Kamil LHOTÁK. Praha: Albatros, 1992. Klub mladých čtenářů (Albatros). ISBN 80-00-00263-9.
Autor	Jana Doležalová

JAK ENŠPÍGL SVOLAL KREJČÍ

Jednoho dne Enšpígl napadlo, že povolá do Rostocku krejčí ze všech okolních krajů a pořádně si z nich vystřelí.

Protože u něho od nápadu k činu nebylo daleko, sedl a napsal list, ve kterém učeným slovem a bohatým slohem sliboval, že každého krejčího naučí zcela zvláštním způsobem šít, takže se do nejdelší smrti povede dobře jemu, jeho dětem vnukům i pravnukům. Proto svolává všechny krejčí k valnému shromáždění, kde je tomuto zázračnému umění naučí.

Když si krejčící ve městech, městečkách i vesnicích poselství přečetli, řekl si každý z nich, že si nenechá takovou příležitost ujít. Neboť naučit se umění, které nikdo neumí, je vždycky dobrá věc, a zvláště, sype-li to zlatáky. (1)

Jeden jako druhý si oblékl nedělní fráček, natáhl perka, vzal kus chleba nebo buchty do kapsy a hurá do Rostocku. (2)

Rostočtí občané nemohli vyjít z údivu, když se jejich město začalo hemžit krejčíky. Jednomu čouhaly z kapsy nůžky, jiný měl klopý fraku samou jehlu, za dalším vlály nitě jako fábory a skoro každý si zapomněl ve spěchu sundat náprstek a odložit z krku míru. Byli k poznání na sto honů a snadno je rozeznal i Enšpígl. (3)

Týž den vylepil na náměstí obrovskou ceduli, na níž slovutné mistry a tovaryše cechu krejčovského vyzýval, aby se všichni dostavili na velikou louku za městem.

Přišli do jednoho, zapomněli, že je tlačí boty i že jim kručí v břiše, zvědaví, čemu je ten světoběžník naučí.

Na kraji louky stál dům. Enšpígl si vlezl do okna, aby přehlédl celé shromáždění, a spustil:

„Slovutní mistři, pilní tovaryši,

výkvěte cechů, známí v celé říši! (4)

EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání

Dovolte, abych, i když nejsem zdejší,

uvítal ve vás znamenité krejčí,

kterým je známo už dob učení,

že k provádění svého umění

musí mít každý, kdo chce vůbec šít,

nůžky a jehlu, náprstek a nit.

Tohle je arcit' nepochybná věc

A těžko by se našel umělec,

který by uměl zhotoviti šat,

aniž by musel jehlu navlékat.

Leč věnujte mi prosím chvilku klidu.

Já na svých cestkách leckams v světě přijdu,

a procestovav křížem krážem zem,

přicházím s jedním skvělým nápadem.

Ta rada, kterou chci vám zdarma svěřit,

má význam, jež lze věru těžko měřit.

Řeknu jen tolik, že bych jinde za ni

obdržel jistě – vedle díkůvzdání –

zlato a řůru drahých kamenů.

EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání

Považte proto, co má za cenu!

Každý, kdo bude téhle rady dbát

a vezme míru třeba na kabát,

odvede práci, nad níž, můj ty pane,

nižádné oko suché nezůstane!

Nebudu vám ji opakovat znova.

Sledujte proto dobře moje slova!“ (5)

Nemusel ani krejčíky pobízet. Tlačili se kolem domu s očima navrch hlavy a s ústy dokořán, aby jim neuniklo ani slůvko. Kdo byl nedoslýchavý, udělal si z dlaní kornout a nastavoval ucho, jiný stál na špičkách nebo se vyšvihl na ramena toho, kdo stál před ním, a byli tak napjatí, že sotva dýchali.

Ale Enšpígl jim nenalil rozum hned. Mluvil půl hodiny, hodinu, napínal své posluchače, div zvědavostí nepukli – a když konečně vycítil, že už to dál nepůjde, zvolal:

„Slovutní mistři, pilní tovaryši,

Necht' moji radu každý dobře slyší!

Dávejte pozor! Než začnete šít,

když ouškem jehly provléknete nit,

nezapomeňte – slyšte radu rad –

na jejím konci uzlík udělat!“

A slavnostně se odmlčel. Shromáždění bylo zpočátku tiché, neboť to krejčím chvíli trvalo, než pochopili, že si z nich vlastně Enšpígl vystřelil. Ale bylo to ticho před bouří, které se vzápětí

EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání

rozburácelo tisíce hlasy. Někteří strašlivě kleli, svolávali na Enšpígla hrmy blesky a soptili, jiní křičeli, že tuhle radu znají od kolébky, další se chechtali, a nakonec se začali mezi sebou strkat a rvát.

Enšpíglovi to připadalo, jako by nastal konec světa. Stačil taktak odskočit od okna a zavřít dveře na petlici, neboť rozdurdění krejčící se již hrnuli po schodech, až se dům otrásal v základech, a ti, kteří zbyli venku, házeli po Enšpíglovi oknem boty, dřeváky, sandály, kamení, tvrdý chléb a pouchlata.

Měl zpropadené štěstí, že dveře byly pořádně okované a krejčící je neměli čím vyvrátit. Když se po dlouhé době odvážil vystrčit nos, zbyla tu po napálených řemeslnících už jen zdupaná louka.

EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání

OTÁZKY A ÚKOLY

1. Krejčící uvažovali o zlatácích. Mohli jako měnu opravdu myslet zlatáky?
2. Načrtni frášek a perka.
3. Když krejčící odložili míru. Co vlastně odložili?
4. Cech byl spolek řemeslníků. Každé řemeslo mělo svůj cech, který dbal na dodržování kvality. Vyhledej alespoň pět cechů, které byly ve středověku. Nejprve je odhadni, a potom si svoji domněnku potvrď vyhledáním informací na internetu.
5. Jakou radu bys na místě Enšpígla dal krejčíkům ty?

EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání

ŘEŠENÍ

1. Zlatý dukát – uznávané platidlo v období středověku.
2. Fráček – kabát (sako) se šosy. Perka jsou boty bez šněrování (s pérovacím jazykem).
3. Krejčovskou mírou (metrem) je pevný pásek obvykle dlouhý 150 centimetrů s číslováním po jednom centimetru. Nebylo tomu ale tak ve středověku. Jednotek délky bylo mnoho, měly obvykle jenom lokální platnost. Pravděpodobně z této doby také pochází „Dvakrát měř a jednou řež“.
4. Cech ševců a obuvníků, mlynářů a perníkářů, zedníků a kameníků, krejčích a soukeníků, kolářů, bednářů a hrnčírů.
5. V této části je potřeba zastavit čtení textu. Nejdříve necháme žáky vymyslet Enšpíglovy rady. Teprve poté pokračujeme čtením textu.

EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání

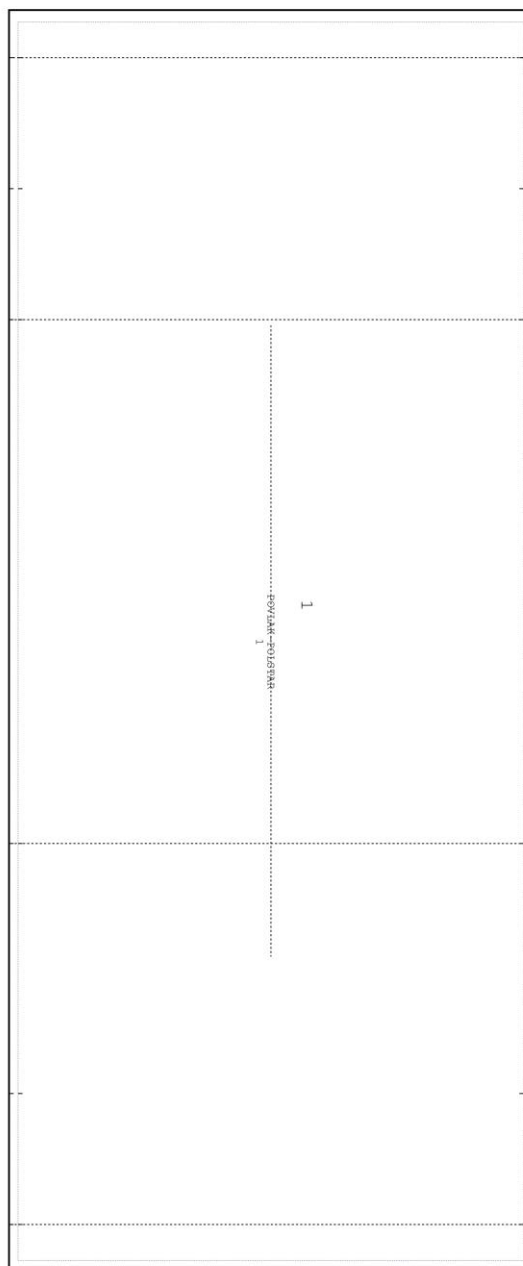

3.12 Polštářek – povlak

Téma	POLŠTÁŘEK - POVLAK
Mezipředmětové vazby	
Věk žáků	6. až 7. třída
Časová dotace	3 hodiny
Potřebné pomůcky	Střih, krejčovská křída, metr, nůžky, nitě, šicí stroje, bavlněná látka, výplň na polštářek
Získané dovednosti a znalosti	Střihání, šití, žehlení
Poznámky pro učitele	
Zdroje	
Autor	Věra Vávrová

EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání

Měřítko 1:6

EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání

POLŠTÁŘEK - POVLAK

Technický popis zpracování

Polštářek nastříháme dle střihu. Na každé straně zažehlíme podložení (obrubu) 2 x 2,5 cm v kraji přešijeme za 1 mm. Polštářek zažehlíme lícem k sobě v naznačených bodech tak, aby širší část překrývala druhou. Sešijeme za 1,5 cm široký šev, šev začistíme obnitkovacím stehem. Po sešití a začistění obrátíme a vyžehlíme. Do hotového povlaku na polštářek vložíme polštářek o rozměru 40 x 40 cm.

Spotřeba: 110 cm / šíře 145 cm – 3 kusy.

EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání

3.13 Ono se řekne polštářek...

Téma	ONO SE ŘEKNE POLŠTÁŘEK...
Mezipředmětové vazby	Matematika, finanční gramotnost
Věk žáků	6. až 7. třída
Časová dotace	1 vyučovací hodina
Potřebné pomůcky	Internet
Získané dovednosti a znalosti	Početní operace s desetinnými čísly
Poznámky pro učitele	
Zdroje	
Autor	Jana Doležalová

EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání

ONO SE ŘEKNE POLŠTÁŘEK...

OTÁZKY A ÚKOLY

ONO SE ŘEKNE POLŠTÁŘEK...

...., ale UŠIJ si ho

UFF! Byla to dřina, ale že je krásný? Pomalu bychom si mohli založit výrobu. Zkus si vypočítat, za jakou cenu jsi dokázal/a tento polštářek vyrobit.

Informace potřebné k výpočtu

Rozměr polštářku 40 x 40 cm

Šíře látky 150 cm, cena za jeden metr látky je 82 Kč

Na 4 polštářky potřebujeme 1,29 m látky

Cena nitě – 1000 m je za 150 Kč

Výplň do polštářku – cena 39 Kč

Výpočet:

EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání

Nezapomněl/a jsi na něco? Pokud ano, oprav svůj výsledek.

Najdi na internetu podobný polštářek, jaký jsi vyrobil/a ty a porovnej cenu.

Vysvětli výsledek, který jsi zjistil/a.

Ale není nad to lehnout si večer do postele na vlastnoručně ušitý polštářek.

EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání

ŘEŠENÍ

Cena za látky je $1,29 \times 82 = 105,78$ Kč.

Látka na jeden polštářek stojí $105,78 : 4 = 26,445$ Kč.

Potřebujeme celkem dva metry nití (spodní a horní nit) $0,15 \times 4 = 0,60$ Kč.

Celkem včetně výplně bude polštářek stát 66 Kč.

Podobný polštářek je na internetu za stejnou anebo nižší cenu. V naší ceně polštářku není započítaná práce (2 – 4 hodiny). Pokud bychom započítali i práci, polštářek má daleko větší cenu než v online obchodech. Nicméně, vlastnoručně vyrobený polštářek nic nenahradí.

3.14 Rouška

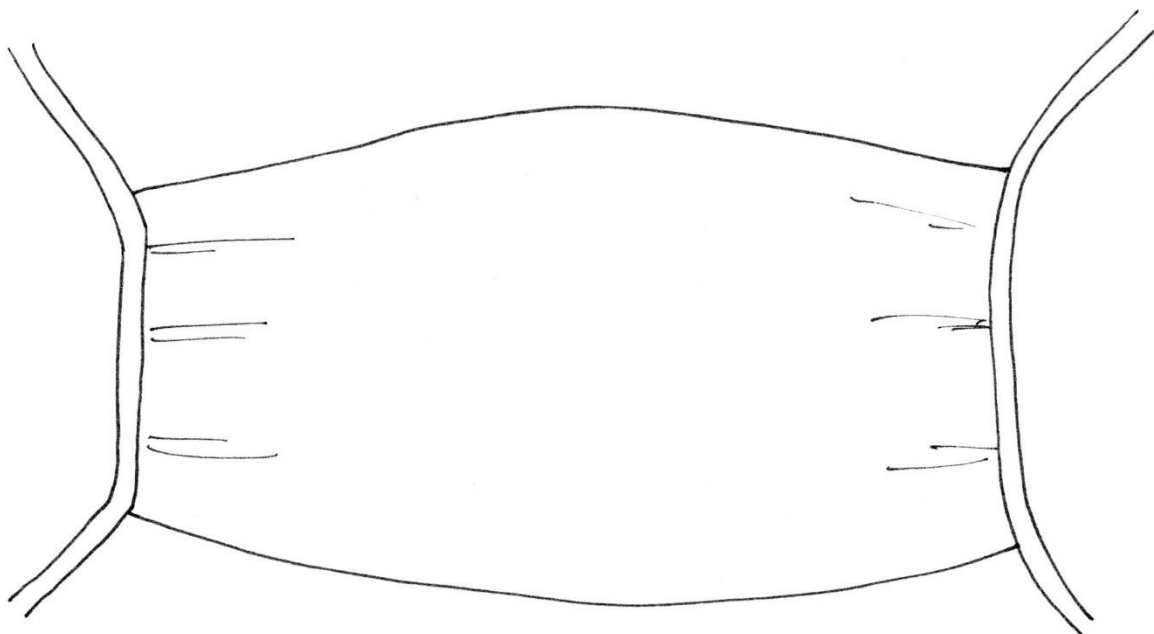
Téma	ROUŠKA
Mezipředmětové vazby	Český jazyk sloh, výtvarná výchova, informatika
Věk žáků	7. až 9. třída
Časová dotace	3 vyučovací hodiny
Potřebné pomůcky	Výtvarné a psací potřeby
Získané dovednosti a znalosti	Vypravování, úvaha
Poznámky pro učitele	
Zdroje	
Autor	Kateřina Zlochová

ROUŠKA

OTÁZKY A ÚKOLY

1. V hodině českého jazyka slohu vytvořte krátké vypravování na téma „Jsem na jeden den rouškou“.
2. Nakopírujte obrázek roušky (můžete zvětšit) a v hodině výtvarné výchovy vytvořte návrhy na designový originální vzhled vašich roušek. Lze se inspirovat rouškami na internetu (hodina informatiky).

3. V hodině českého jazyka slohu (8. a 9. ročník) napište úvahu na téma „koronavirus“.

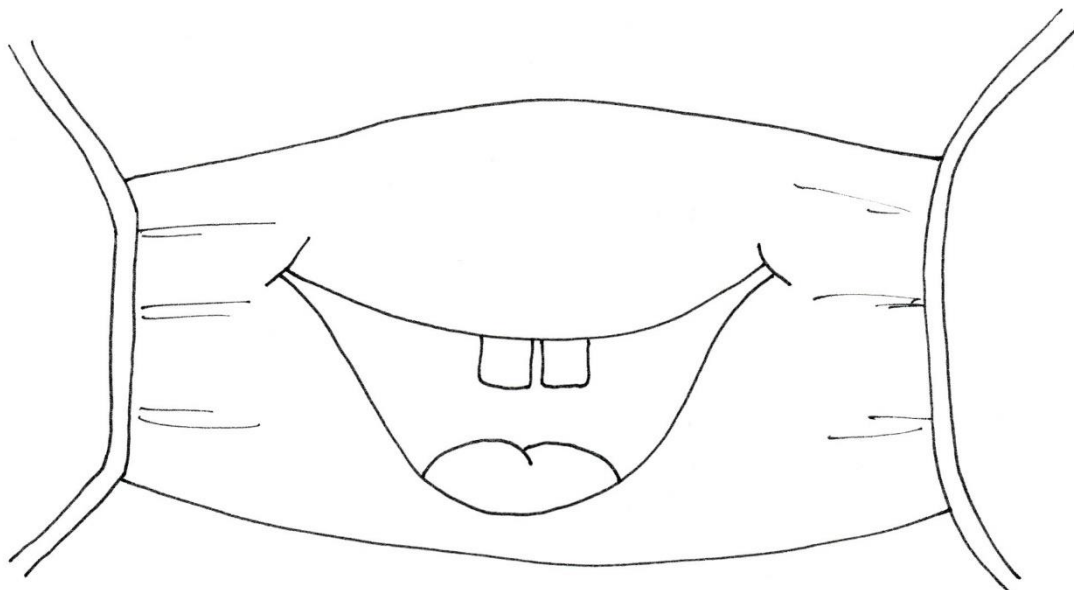
EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání

ŘEŠENÍ

1. a 3. Podle nápaditosti a schopností žáků.

2. Podle fantazie a kreativity žáků.

3.15 Šijeme si roušky sami

Téma	ŠIJEME SI ROUŠKY SAMI
Mezipředmětové vazby	Matematika, finanční gramotnost, informatika
Věk žáků	7. až 9. třída
Časová dotace	1 vyučovací hodina
Potřebné pomůcky	Psací potřeby, internet, program Geogebra
Získané dovednosti a znalosti	Vyhledávání informací na internetu, práce s daty, statistické šetření, základy práce v programu Geogebra, problematika DPH
Poznámky pro učitele	Význam Geogebry spočívá v zanášení bodů do systému souřadnic. Pokud není možnost s Geogebrou pracovat, příklad řešíme úsudkem.
Zdroje	
Autor	Jana Doležalová

ŠIJEME SI ROUŠKY SAMI

OTÁZKY A ÚKOLY

Nastala pro nás pro všechny nová situace a potřebujeme roušku. Můžeme si ji koupit v obchodě, anebo si ji ušít. Zkusme nejdříve zhodnotit naše možnosti.

1. Jaké požadavky máme na roušku?

2. Základní rozdělení roušek je na roušky jednorázové a vyvařitelné textilní roušky určené k opakovanému použití. Zjisti, jaká je cena jednorázové roušky a roušky vyvařitelné.

3. Vypočítejte s použitím aritmetického průměru
 - a) průměrnou zjištěnou cenu jednorázové roušky (použijte všechny zjištěné hodnoty ve třídě).
 - b) průměrnou zjištěnou cenu textilní roušky (opět s použitím všech zjištěných hodnot ve třídě).

4. Zjisti pomocí vytvoření grafu v programu Geogebra, od kolikátého použití jednorázové roušky je již výhodnější si koupit roušku textilní. Zamysli se nad výsledkem (použijte ceny roušek, které jste zjistili v příkladu 3).

EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání

5. My jsme se však rozhodli roušku ušít sami. Na internetu si můžeme vyhledat velké množství stříhů. Důležitý je ale i výběr látky. Jaké požadavky na látku bychom měli mít? Informace vyhledej na internetu.

6. Na internetu můžete přechíst následující nabídku:

Certifikované roušky, cena bez DPH 26 Kč. Kapacita výroby 150 000 roušek týdně. Nabídka se vztahuje na vyvařitelné roušky od certifikovaného výrobce.

- a) Jaká je cena jedné roušky s DPH?
- b) Kolik dní potřebuje firma na ušití roušek pro všechny občany (včetně dětí) v České republice? Předpokládáme, že každý člověk potřebuje jednu vyvařitelnou roušku. Nejdříve výsledek odhadni a potom vypočítej.

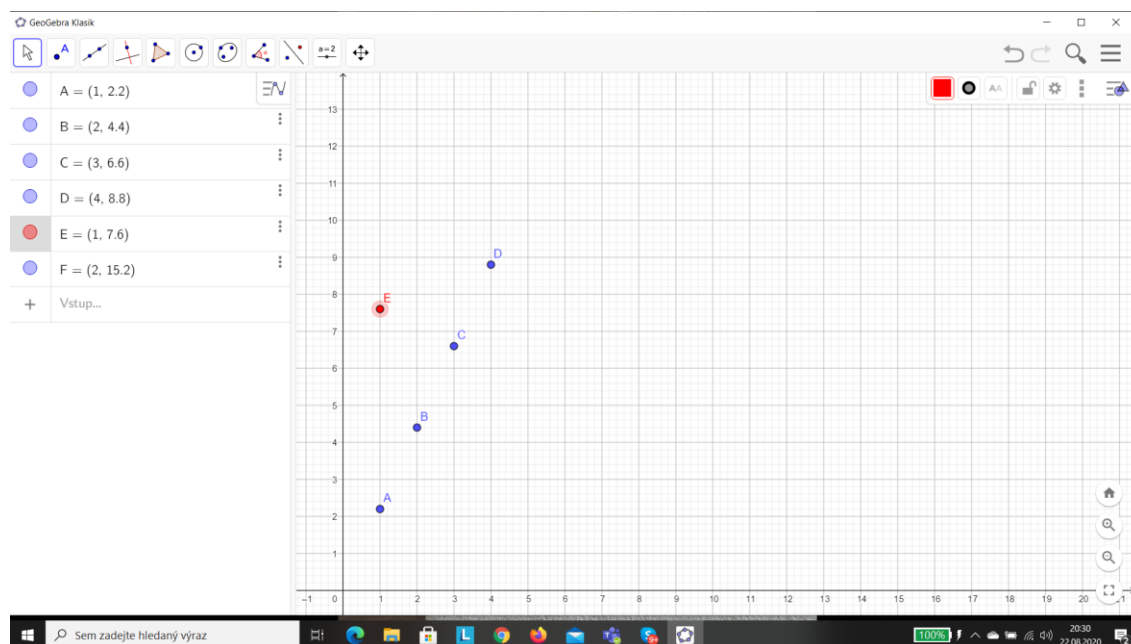
EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání

ŘEŠENÍ

- Požadavky na roušku - ochrana zdraví, příjemně nositelná, estetické hledisko...
- a 3. Průměrná cena jednorázové roušky je 22 Kč, průměrná cena vyvařitelné roušky je přibližně 76 Kč.

4.

- Nejvhodnější látkou na výrobu roušek je 100% bavlna, vyvařitelná na 90 stupňů.
- a) DPH na roušky je 21 %. Výpočet $(26 \times 1,21) =$
 b) $10\,690\,000 : 150\,000 = 71,3$ týdne. 71 týdnů je 497 dní a 0,3 týdne jsou 2,1 dne. Roušky by tedy firma vyrobila za 500 dní.

3.16 Rouška a její tvary

Téma	ROUŠKA A JEJÍ TVARY
Mezipředmětové vazby	
Věk žáků	7. až 9. třída
Časová dotace	3 hodiny
Potřebné pomůcky	Střihy, křída, metr, bavlněný materiál, nůžky, šicí stroje, gumička, žehlička
Získané dovednosti a znalosti	Šití, žehlení, střihání, zhotovení ochranných roušek
Poznámky pro učitele	Potřeba vysvětlit význam a nutnost nošení ochranných pomůcek – roušek
Zdroje	
Autor	Věra Vávrová

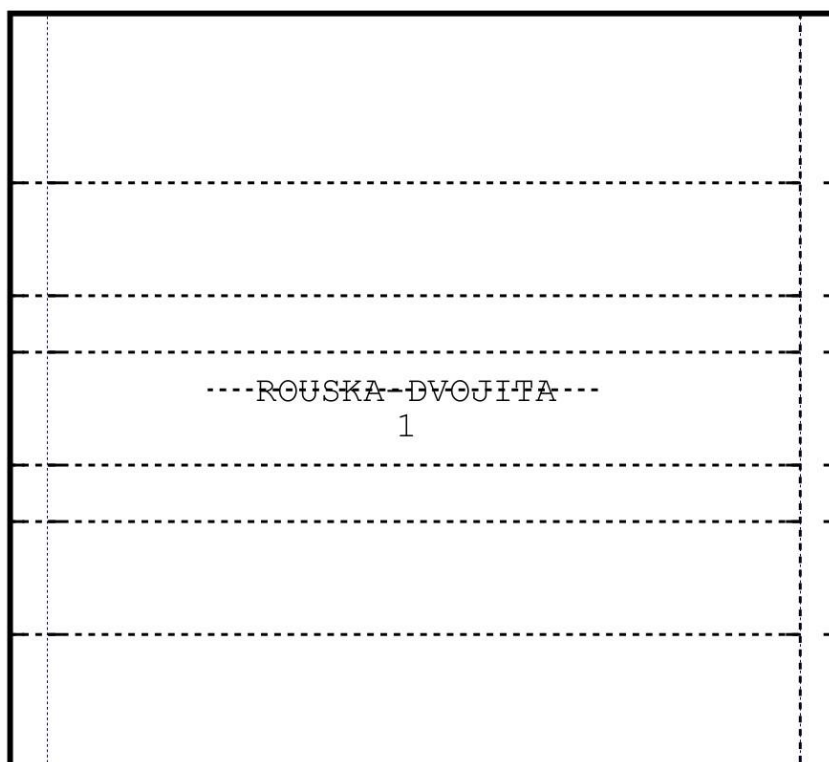
ROUŠKA A JEJÍ TVARY

Technický popis zpracování

Rouška dámská skládaná

Díl se nastříhá 2x dle přiloženého stříhu. Vrchní a spodní díl sešijeme lícem k sobě v horním a dolním kraji za 0,5 cm šev a obrátíme. Po obrácení zažehlíme. Boční kraje zažehlíme dle naznačených nástřihů.

Začistíme obnitkovacím strojem. Do zažehlených krajů vložíme sešitou gumičku v délce 21 cm a přešitím vytvoříme tunýlek v šíři 1 cm. V případě, že máme zajišťovací stoper, provlečeme jím gumičku a zajistíme uzlíkem. Tím můžeme přizpůsobit potřebnou délku gumičky. Spotřeba materiálu je 20 cm na 3 roušky při šířce materiálu 148 cm. Spotřeba gumičky je 50 cm.

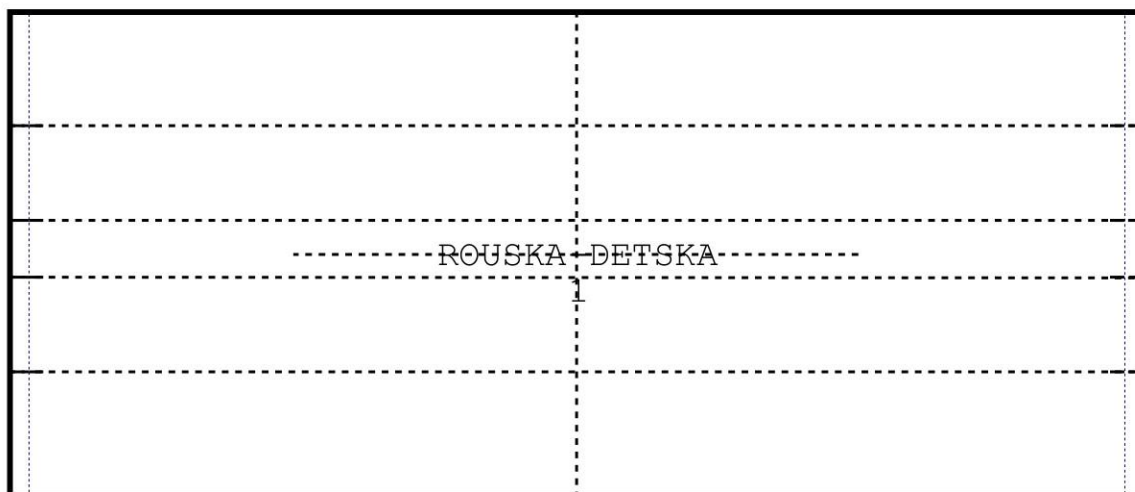

Měřítko 1:2

Rouška vázací dětská (větší), dvouvrstvá

Rouška se přehne v polovině, lícem k sobě a sešije za šev 0,5 cm. Po sešití se obrátí a sežehlí. Po bočních stranách se zažehlí záhyby dle zástřihů a prošijí v kraji za 1 mm. Nastřihají se 2 ks vázačky o délce 90 cm a šířce 3 cm. Vázačky se zažehlí z každé strany 0,5 cm a na $\frac{1}{2}$. Roušku vložíme horním okrajem na střed vázačky a vázačku prošijeme v kraji. Postup opakujeme i u vázačky na dolním okraji. Spotřeba materiálu je 48 cm na 5 roušek (včetně vázaček) při šíři materiálu 150 cm.

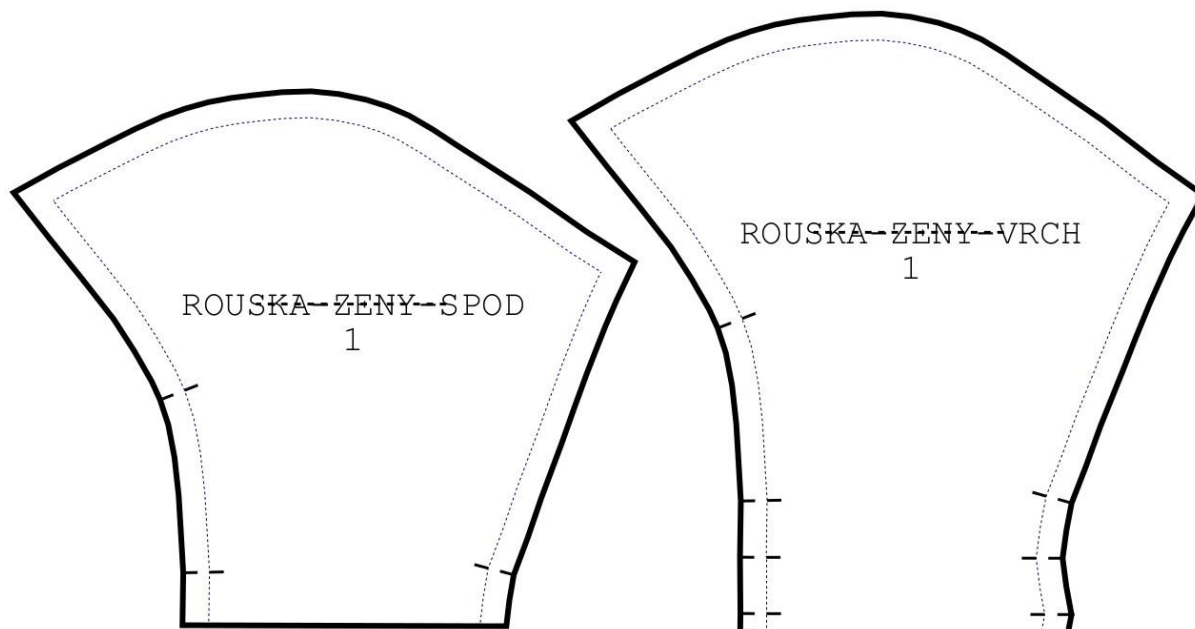

Měřítko 1:2

Rouška ve tvaru náhubku (dámská)

Vrchní i spodní díl se nastříhá 2x zrcadlově dle stříhu. Díly se sešijí středem, lícem k sobě. Vrchní a spodní díl se složí lícem k sobě a sešijí se švem 0,5 cm po horním a dolním kraji. Rouška se obrátí. Boční kraje zažehlíme a začistíme obnitkovacím strojem. Vložíme spojenou gumičku a přešitím vytvoříme 1 cm široký tunýlek. V případě, že máme zajišťovací stoper, provlečeme jím gumičku a zajistíme uzlíkem. Tím lze přizpůsobit potřebnou délku gumičky. Spotřeba je 17 cm na roušku při šířce materiálu 148 cm. Gumička 50 cm.

Měřítko 1:2

3.17 Zástěra

Téma	ZÁSTĚRA
Mezipředmětové vazby	Český jazyk – popis pracovního postupu, dějepis
Věk žáků	7. až 9. třída
Časová dotace	3 vyučovací hodiny
Potřebné pomůcky	Internet, psací potřeby, výtvarné potřeby
Získané dovednosti a znalosti	Poznatky z historie zástěry, popis pracovního postupu
Poznámky pro učitele	
Zdroje	https://www2.epochtimes.cz/2016103123421/Zastery-jako-soucast-odevu-od-stareho-Egypta-az-dodnes-rozhovor.html
Autor	Kateřina Zlochová

ZÁSTĚRA

Zástěra je oděv, který se obecně používá pro ochranu před zašpiněním či popálením. Většinou se jedná o obdélníkovou, či podobně tvarovanou látku, která má na koncích jedné z kratších stran šňůrku sloužící k uchycení za krk a další šňůrky, zhruba v polovině obou delších stran zástěry, sloužící k ovázání kolem pasu. Takováto zástěra tedy zakrývá člověka od hrudníku až po, či pod kolena.

OTÁZKY A ÚKOLY

1. V hodině informatiky využij internet a otevři si následující odkaz, ve kterém se dozvíš zajímavosti z historie zástěry. Po přečtení informací vyplň krátký test.

<https://www2.epochtimes.cz/2016103123421/Zastery-jako-soucast-odevu-od-stareho-Egypta-az-dodnes-rozhovor.html>

Historie zástěry – test

- 1) Kde se objevují první zmínky o zástěře?
 - a) Doba románská
 - b) Období Egypta
 - c) Období pravěku
- 2) Ve 13. století, v době renesance a v 18. století ženy nosily zástěru
 - a) Jako součást oděvu
 - b) Pouze k honosným šatům
 - c) Jako součást oděvu a šlechtičny k honosným hedvábným šatům
- 3) Jaké materiály se v historii používaly k šití zástěr?
 - a) Flanel a hedvábí
 - b) Vlna a bavlna
 - c) Flanel a bavlna

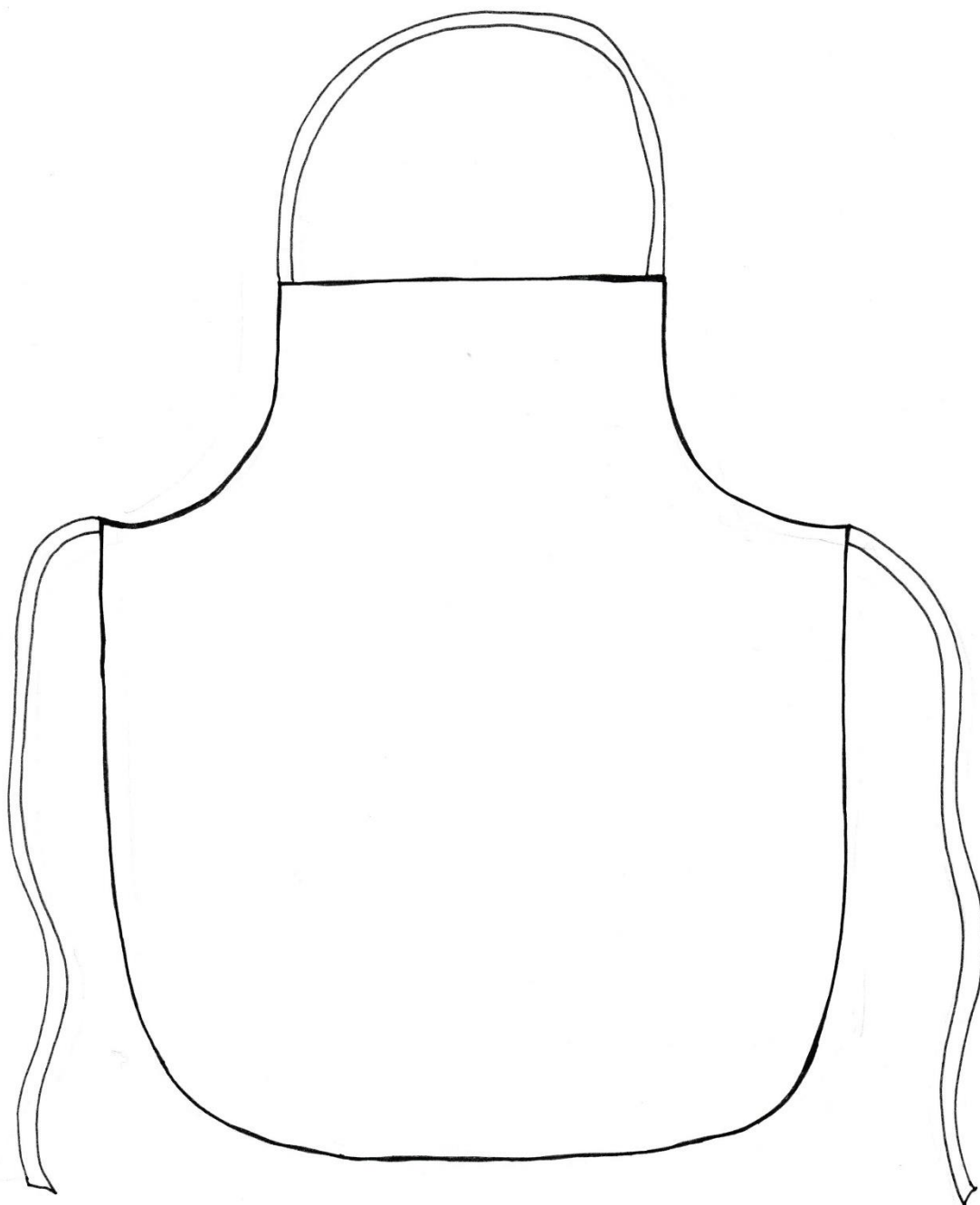
EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání

- 4) Jaké mužské profese využívají zástěry? (alespoň pět)
 - 5) Napiš alespoň dva výrazy užívané krajo­vě pro zástěru.
 - 6) Z jakých materiálů kromě látek jsou také vyrobeny zástěry?
2. V dnešní době se zástěry často věnují jako dárek. Tyto zástěry mají většinou potisk (obrázek), který nějakým způsobem vystihuje obdarovaného (jeho zájmy, oblíbená jídla...). Zamysli se, komu bys zástěru věnoval ty a navrhni obrázek, kterým bys zástěru ozdobil.
3. V hodině českého jazyka (slohu) napiš popis pracovního postupu – výroba zástěry.

EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání

EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání

ŘEŠENÍ

1. Historie zástěry – test

- 1) b) Období Egypta
- 2) a) Jako součást oděvu
- 3) c) Flanel a bavlna
- 4) Kovář, kuchař, švec, pekař, řezník...
- 5) Fěrtoch, fěrtoušek, fěrtuška, předák, baborák, pro mužské zástěry se často objevoval pojem „pasnice“.
- 6) Kůže, guma

Ostatní řešení jsou kreativní dle fantazie jednotlivých žáků.

3.18 Zástěra – nákup online

Téma	ZÁSTĚRA – NÁKUP ONLINE
Mezipředmětové vazby	Občanská výchova, finanční gramotnost, matematika, informatika, mediální výchova
Věk žáků	7. až 9. třída
Časová dotace	1 vyučovací hodina
Potřebné pomůcky	Internet, psací potřeby
Získané dovednosti a znalosti	Objednání zboží v online obchodě
Poznámky pro učitele	
Zdroje	https://www.krasnelatky.cz/Hrusky-bavlnena-latka-metraz-s-140cm-gramaz-135g-m2-100-bavlna-d4478.htm
Autor	Jana Doležalová

EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání

ZÁSTĚRA - NÁKUP ONLINE

Rozhodli jsme se, že si zástěru sami ušijeme. Víme již, že ideální látka je bavlna. Protože i my chceme zástěru originální, věnujeme větší pozornost výběru látky. Budeme potřebovat 0,5 m látky, která má šíři 150 cm. Domluvili jsme se, že si látku objednáme v internetovém obchodě. Než si však začneme látku vybírat, je potřeba se podívat na některá rizika, která nás zde mohou potkat. Líbí se nám tato látka.

Hrušky, bavlněná látka, metráž š. 140cm, gramáž 135g/m², 100% bavlna

☆☆☆☆☆ [Ohodnotit produkt](#)

Hrušky - plátno krásné barvy

Hrušky - bavlněná látka, plátno Krásná látka, krásné barvy, krásný materiál Použití například na polštářky, kuchyňské chňapky, zástěrky, ubrusy a další... [celý popis](#)

Dostupnost

Skladem

99 Kč

82 Kč bez DPH

- 1 m +

Přidat do košíku

Číslo produktu: 1015_1

Gramáž: 135g/m²

[Hlídat cenu / dostupnost](#)

Materiál: 100 % bavlna

Barva: 140 cm

<https://www.krasnelatky.cz/Hrusky-bavlnena-latka-metraz-s-140cm-gramaz-135g-m2-100-bavlna-d4478.htm>

EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání

OTÁZKY A ÚKOLY

1. Pokud trváme na této látce, kolik metrů látky si objednáme? Pokuste se najít úsporné řešení.
2. Kolik bude stát látka potřebná na ušití jedné zástěry?
3. Co bude ještě poměrně velkou částkou při nákupu zástěry?
4. Jak se rozhodnete za objednávku zaplatit?
5. Na co si musíte dát pozor před odesláním objednávky?

EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání

ŘEŠENÍ

1. Protože látka má šíři pouze 140 cm, bylo by dobré se domluvit s kamarádem a objednat si stejnou látku dohromady. Potom by z dané šíře mohli udělat dvě zástěry a tak by dohromady potřebovali 150 cm látky.
2. Při domluvě na variantě, že látku si objednají dva spolužáci, bude cena látky za jednu zástěru 75 Kč. Pokud si ji bude objednávat pouze jeden žák, pak cena bude 149 Kč. Zbylou látku ale může využít třeba na ušití chňapky nebo roušky.
3. Poměrně dost zaplatíme za poštovné. Upozorníme na rozdíly v dodání balíku.

☒	DPD kurýr Česká Republika PES rouno vateřín metrůž aj.	145,00 Kč
☐	PPL kurýr - Česká republika	169,00 Kč
☐	Česká Pošta - Do balíkovny	55,00 Kč
☐	Česká pošta ČR doporučená zásilka	69,00 Kč
☐	Česká pošta - Balík na poštu Doručení zásilky na zvolenou poštu.	139,00 Kč
☐	Vzorky látek zasíláme POUZE českou poštou. Osobní převzetí POUZE vzorků není možné. Děkujeme	53,00 Kč
☐	Zásilkovna SK Dodací doba do výdejního místa je zhruba 2 - 8 pracovních dnů! Pokud máte zájem o rychlejší doručení, využijte kurýrní službu. Jde pouze o doplňkovou službu a z technických důvodů je cena nastavena jednotně.	190,00 Kč
☐	Zásilkovna Dodací doba do výdejního místa (předání do Zásilkovny!) je zhruba 2 - 10 pracovních dnů! Pokud máte zájem o rychlejší doručení, využijte kurýrní službu. Jde pouze o doplňkovou službu a z technických důvodů je cena nastavena jednotně.	90,00 Kč
☐	Zásilkovna - výdejní místa	90,00 Kč

<https://www.krasnelatky.cz/krasnelatky/e-shipping>

4. Vysvětlíme všechny možnosti – platba převodem, platba kartou online, platba kartou při převzetí, na dobírku. Upozorníme opět na různé poplatky při jednotlivých platbách.
5. Důležité je zkontrolovat důvěryhodnost obchodu. Zaměříme se na recenze o obchodu.

3.19 Zástěra – dívčí

Téma	ZÁSTĚRA - DÍVČÍ
Mezipředmětové vazby	
Věk žáků	7. až 9. třída
Časová dotace	5 vyučovacích hodin
Potřebné pomůcky	Střihy, krejčovská křída, metr, nitě, šicí stroje, nůžky, žehlička
Získané dovednosti a znalosti	Šití na stroji, stříhání, žehlení
Poznámky pro učitele	Možnost použití zástěr ve škole při hodinách pracovních činností, při kterých žáci vaří
Zdroje	
Autor	Věra Vávrová

ZÁSTĚRA - DÍVČÍ

Technický popis zpracování

Po nastříhání jednotlivých dílů si nejprve připravíme kapsu. Horní díl kapsy si zažehlíme dvakrát 1,5 cm do rubu a v kraji přišijeme za 1 mm. Můžeme také zvolit lemování s jinou barvou materiálu. Zažehlíme si proužek materiálu o šíři 4 cm a zažehlíme jej na $\frac{1}{2}$, přiložíme k rubu horního okraje kapsy a našijeme za 0,5 cm, obrátíme na líc a přešijeme za 1 mm. Kapsu přiložíme na zástěru v místě vyznačeném na střihu, našpendlíme a přišijeme po obvodu 1 mm od kraje.

Horní okraj zástěry zahneme, případně olemujeme odlišným materiálem, stejným způsobem jako horní okraj kapsy. Před našíváním proužku si u horního okraje mezi proužek a okraj zástěry vložíme a přišijeme hotový pruh za krk.

Celý obvod zástěry si olemujeme bílým proužkem materiálu dlouhým 215 cm a širokým 4 cm, přežehleným na $\frac{1}{2}$. Proužek přiložíme lícem k rubu zástěry a přišijeme za 0,5 cm široký šev, přežehlíme do lícu a prošijeme v kraji za 1 mm. V bočních švech v pasu si před našitím vložíme vázačky mezi lemovací proužek a zástěru.

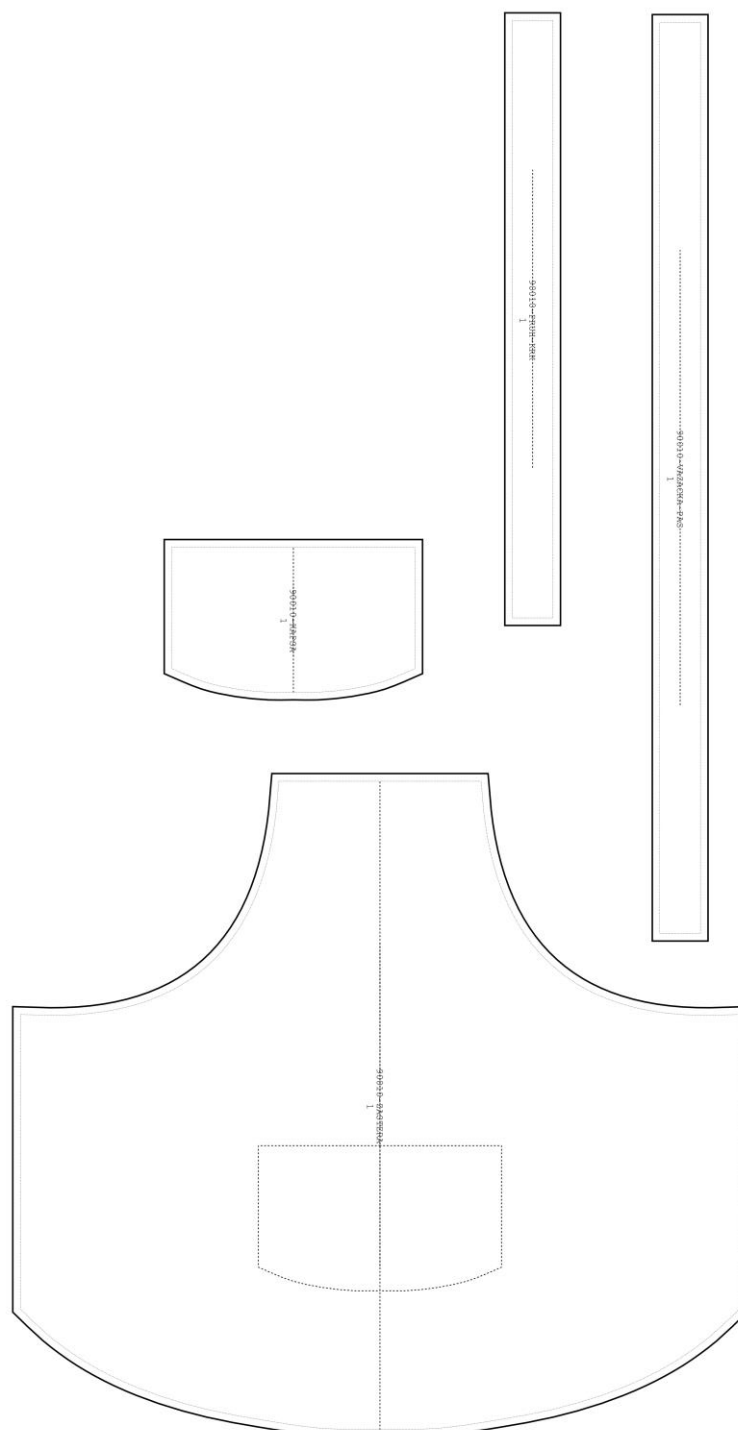
Zhotovení vázaček a pruhu za krk: Nastříhané pruhy vázačky šíře 4 cm si zažehlíme 0,5 cm po obou stranách a sežehlíme na $\frac{1}{2}$. Sešijeme k sobě v kraji za 1 mm. Pasové vázačky po stranách zahneme 2 x 0,5 cm a prošijeme.

Spotřeba materiálu je 0,7 m při šíři 150 cm.

EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání

MSMT
MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

Měřítko 1:7

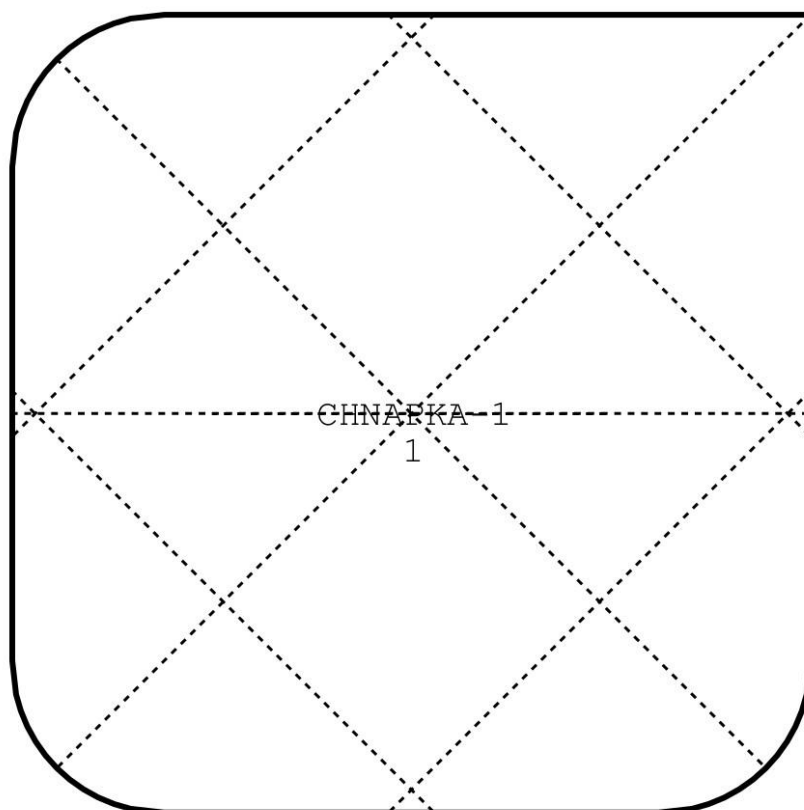

3.20 Chňapka – dva druhy

Téma	CHŇAPKA - DVA DRUHY
Mezipředmětové vazby	
Věk žáků	6. až 9. třída
Časová dotace	4 vyučovací hodiny
Potřebné pomůcky	Střihy, krejčovská křída, metr, bavlněná látka, vatelín, šicí stroj, žehlička, nůžky
Získané dovednosti a znalosti	Šití, střihání, žehlení
Poznámky pro učitele	
Zdroje	
Autor	Věra Vávrová

EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání

Měřítko 1:2

CHŇAPKA 1

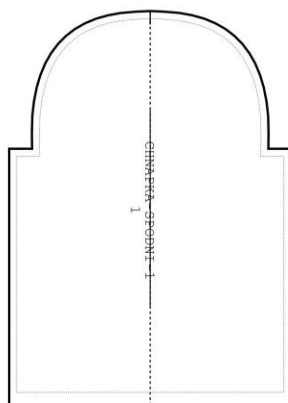
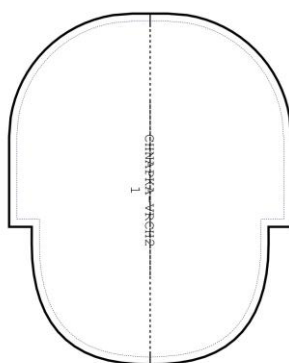
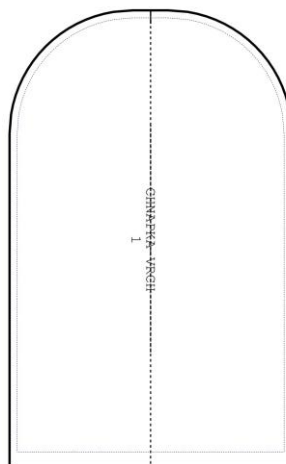
Technický popis zpracování

Ze základního materiálu si nastříháme vrchní a spodní díl chňapky dle stříhu zrcadlově. 1x si dle stříhu nastříháme vatelín, který vložíme mezi vrchní a spodní část a prošijeme v kraji za 2 mm, čímž spojíme všechny díly k sobě. Naznačíme si křídou kosočtverce, podle stříhu a prošijeme. Nastříháme si šikmý proužek o šíři 5 cm a délce odpovídající obvodu chňapky + 2 cm z materiálu v kontrastní barvě. Proužek přezehlíme v $\frac{1}{2}$ a přišijeme po obvodu chňapky za 0,5 cm široký šev. Obrátíme do lícu, přezehlíme a prošijeme v kraji za 1 mm. Hotovou chňapku vyžehlíme.

Spotřeba: Základní materiál 25 cm / šíře 150 cm – 3 kusy. Vatelín 25 cm / šíře 90 cm – 3 kusy.

EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání

Měřítko 1:5

CHŇAPKA 2

Technický popis zpracování

Z vrchního materiálu i z vatelínu si nastříháme díly dle stříhu. Jednotlivé díly vrchního materiálu si přiložíme rubem k dílům vatelínu a přišijeme po obvodu v kraji za 2 mm. Spodní část chňapky si přiložíme lícem k sobě a sešijeme v oblouku 0,5 cm širokým švem. Růžky nastříhneme příčně až ke švu, obrátíme a přežehlíme. Hotový spodní díl chňapky přiložíme lícem k vrchní části a sešijeme po celém obvodu 0,5 cm širokým švem, který začistíme obnitkovacím strojem. Chňapku obrátíme, šev vymneme. Dolní okraj začistíme obnitkovacím stehem, zahneme do rubu 1 cm a prošijeme.

Celou chňapku vyžehlíme.

Spotřeba: vrchní materiál - 30 cm / šíře 150 cm. – 2 kusy. Vatelín – 40 cm / šíře 90 cm - 2 kusy.

EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání

3.21 Chňapka

Téma	CHŇAPKA
Mezipředmětové vazby	Matematika, finanční gramotnosti, IT
Věk žáků	6. až 7. třída
Časová dotace	1 vyučovací hodina
Potřebné pomůcky	Internet
Získané dovednosti a znalosti	Nejmenší společný násobek, obsahy obrazců, rozpočet
Poznámky pro učitele	
Zdroje	
Autor	Jana Doležalová

EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání

CHŇAPKA

V návodu na ušití chňapky máme následující text:

Spotřeba: 25 cm / šíře 150 cm - 4 chňapky. Vatelín 25 cm / šíře 90 cm – 5 chňapek

OTÁZKY A ÚKOLY

1. Při výrobě minimálně kolika chňapek budeme mít minimální odpad?
2. Jaká je spotřeba v cm^2 látky na jednu chňapku? Jaká je spotřeba v cm^2 vatelínu na jednu chňapku?
3. Vypočítej, jaké jsou náklady na ušití jedné chňapky.
4. Porovnej cenu chňapky, kterou jsi ušil s podobnou chňapkou, ale koupenou v internetovém obchodě.

EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání

ŘEŠENÍ

1. Nejmenší společný násobek čísel 4 a 5, tedy 20 chňapek.

2. látka – $25 \times 150 : 4 = 937,5 \text{ cm}^2$

vliselín – $25 \times 90 : 5 = 450 \text{ cm}^2$

3. 1 m bavlněné látky šíře 150 cm stojí v průměru 200 Kč, takže cena látky na jednu chňapku je $200 \times 4 = 50 \text{ Kč}$.

1 m vatelínu šíře 90 cm stojí přibližně 43 Kč, takže cena vatelínu na jednu chňapku je

$43 : 5 = 8,60 \text{ Kč}$.

Cena látky a vatelínu na jednu chňapku je 58,60 Kč.

Ještě musíme připočítat nitě (minimální náklad) a práci (diskuse se žáky o ceně práce).

4. Cena chňapek je přibližně stejná, pokud u naší vyrobené chňapky počítáme pouze materiál.

EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání

ODKAZY K ŘEŠENÍ

Chňapka

https://www.vyprodejpopvleceni.cz/uterky-a-chnapky/kuchynska-chnapka-hrozny-bila/?gclid=CjwKCAjw19z6BRAYEiwAmo64LUAvCXlyR5pj8r6qjrrQC82wKdTPREsGOUwtcDlsCXnRXO3S81LmeRoCmH0QAvD_BwE

Vatelín

https://www.stoklasa.cz/vatelin-100-g-sire-90-cm-x112564?gclid=CjwKCAjw19z6BRAYEiwAmo64LYCAGFnLtLEfk1SbSSPR8CjJVXXDMnjLWf8hWyck7hxlkxiZPUloshoCZSYQAvD_BwE

Bavlněná látka šíře 150 cm

https://www.bubulakovo.cz/bavlnena-latka-naima-blue-digital-print?gclid=CjwKCAjw19z6BRAYEiwAmo64LYjDkor1iO7Sdk1Nkt70aq0jy0MxdiXnMLI-jvu1ad0qLL7z90MXxRoCi0AQAvD_BwE

3.20 Šaty dělaj člověka

Téma	ŠATY DĚLAJ ČLOVĚKA
Mezipředmětové vazby	Český jazyk sloh, literatura, hudební výchova, výtvarná výchova, informatika
Věk žáků	6. až 9. třída
Časová dotace	3 vyučovací hodiny
Potřebné pomůcky	Výtvarné a psací potřeby, přehrávač
Získané dovednosti a znalosti	Charakteristika, píseň Šaty dělaj člověka
Poznámky pro učitele	
Zdroje	https://www.karaoketexty.cz/texty-pisni/werich-jan/saty-delaj-cloveka-318270
Autor	Kateřina Zlochová

ŠATY DĚLAJ ČLOVĚKA (chňapka, zástěra, polštářek)

OTÁZKY A ÚKOLY

1. V hodině hudební výchovy si poslechněte ukázkou od Jana Wericha Šaty dělaj člověka. A nejen šaty, také doplňky, účes... Přečtěte si text písně a zjistěte, co si o tomto tématu myslí žáci.

<https://www.karaoketexty.cz/texty-pisni/werich-jan/saty-delaj-cloveka-318270>

Text písně:

Je to tak, třeba je to k nevíře,

že z biskupa kutna dělá uhlíře.

Je to tak, třeba je to k nevíře,

že kutna dělá mnicha, krunýř rytíře.

Je to pravda odvěká, šaty dělaj člověka.

Kdo je nemá, ať od lidí pranic nečeká.

Dokavád jsme nahatý od hlavy až po paty,

nikdo neví, kdo je chudý a kdo je bohatý.

Podle kabátu se svět měří,

lháři ve fraku každý věří, protože

Je to pravda odvěká, šaty dělaj člověka.

Kdo v hadrech čeká na štěstí, ten se načeká.

Podle kabátu se svět měří,

lháři ve fraku každý věří, protože

Je to pravda odvěká, šaty dělaj člověka.

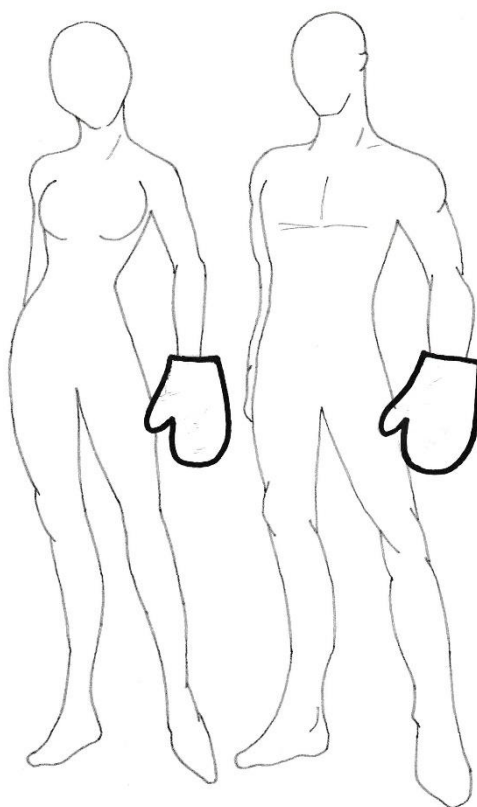
Kdo v hadrech čeká na štěstí, ten se načeká.

EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání

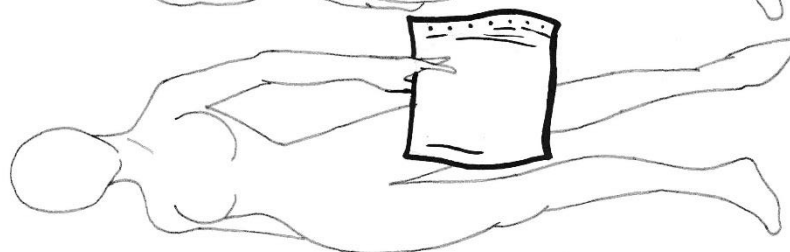
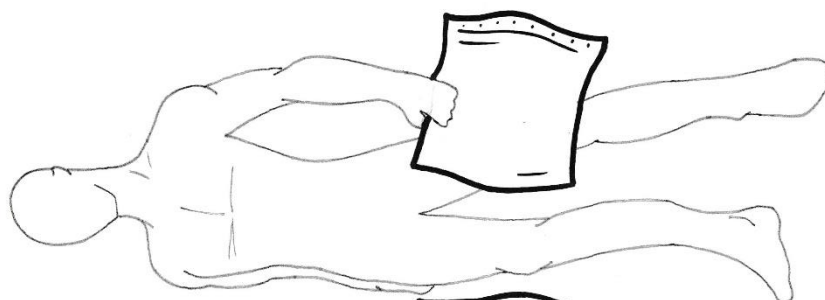
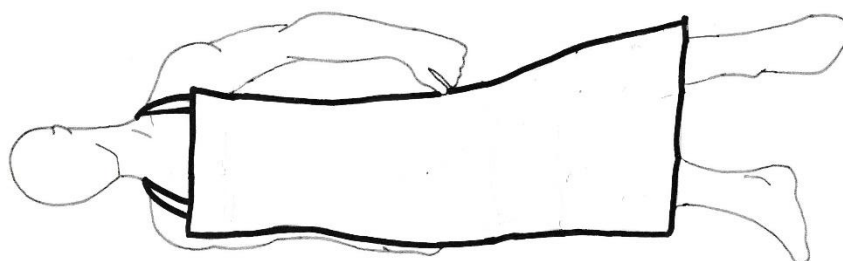

2. V hodině českého jazyka (slohu) vytvořte dvojice (trojice) a do každé skupinky dejte některý ze tří obrázků (postava v zástěře, postava s chňapkou a postava s polštářkem). Žáci napíší charakteristiku (Jaký asi je člověk, který má zástěru, který má chňapku a který má polštářek?). Zástěra a chňapka jsou ochranné pomůcky. Kdo všechno používá zástěru a kdo všechno používá chňapku (rukavice)?

EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání

EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání

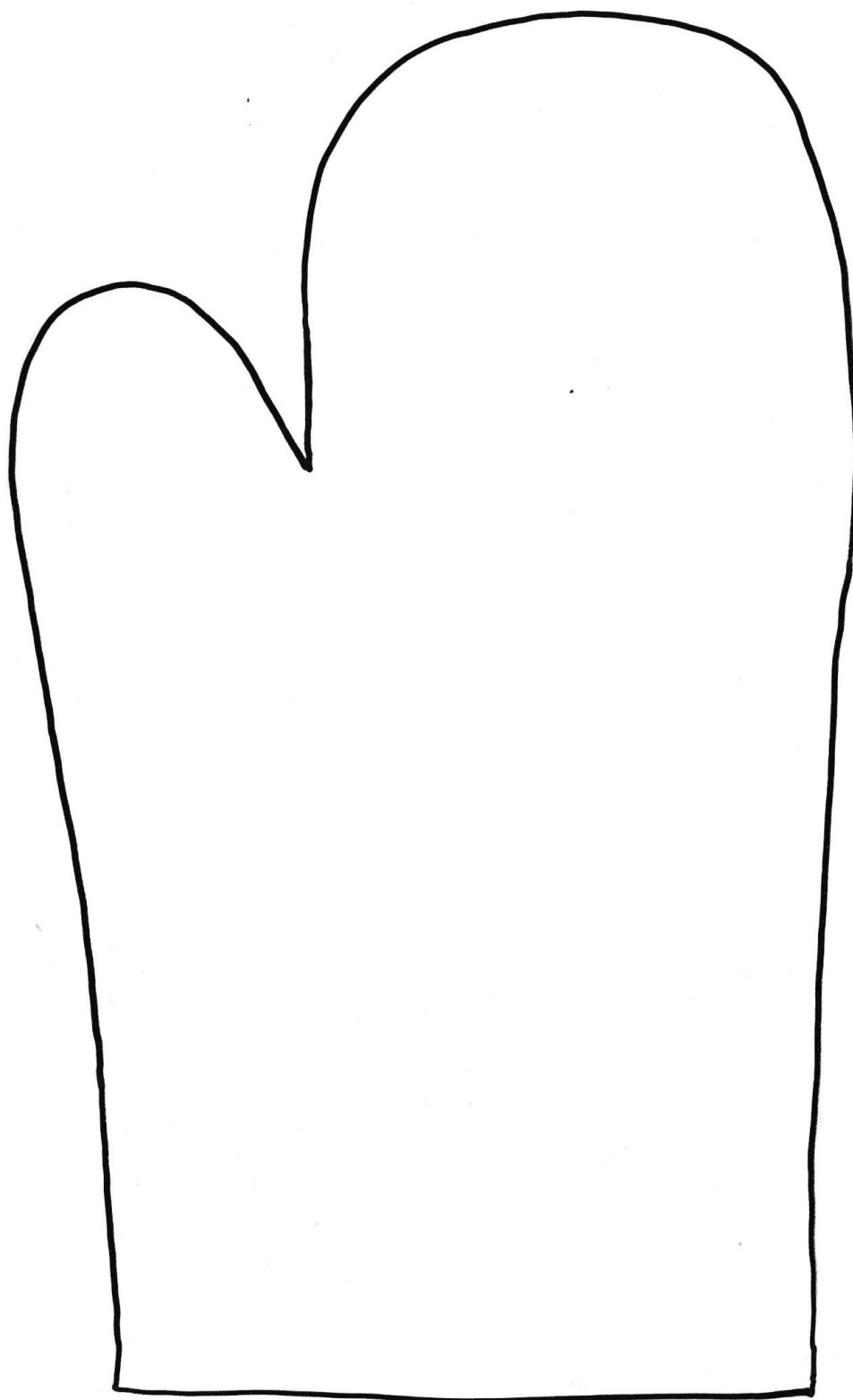
3. V hodině výtvarné výchovy si nakreslete obrys chňapky (lze použít přiložený obrázek a nakopírovat). Navrhněte vzhled chňapky, motivy (vánoční, jarní, kuchyňský...), barevné kombinace, zdobení...

EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání

ŘEŠENÍ

2. Jaký asi je člověk, který má zástěru, který má chňapku a který má polštářek?

Zástěra – čistý, pracovitý, mlsný (kuchař), silný (kovář), zapařaný (dítě)...

Chňapka – čistý (kuchař, doktor), špinavý, zmrzlý (lyžař)...

Polštářek – ospalý, líný, pohodlný...

Zástěra a chňapka jsou ochranné pomůcky. Kdo všechno používá zástěru a kdo všechno používá chňapku (rukavice)?

Zástěra – kovář, kuchař, švec, dítě ...

Chňapka (rukavice) – kuchař, doktor, svářeč, cyklista, lyžař ...

Ostatní úkoly dle názorů, fantazie a kreativity žáků.

3.21 Velikonoce

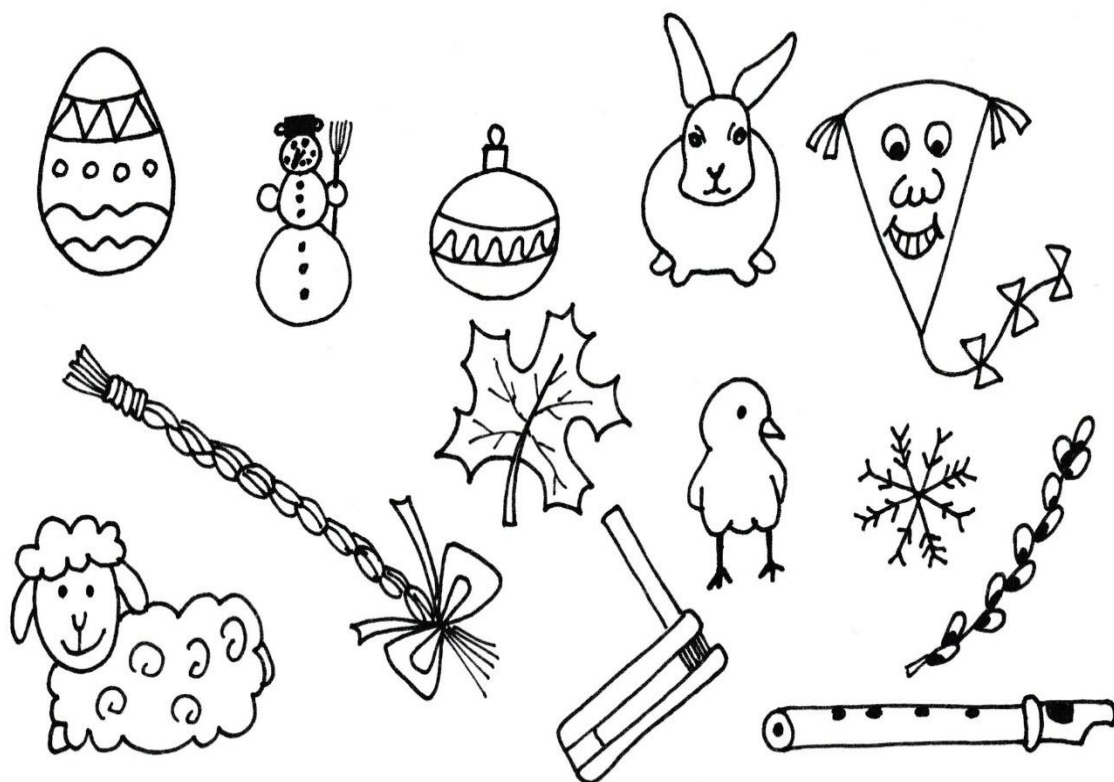
Téma	VELIKONOCE
Mezipředmětové vazby	Literatura, občanská výchova, výtvarná výchova, informatika
Věk žáků	6. až 9. třída
Časová dotace	4 vyučovací hodiny
Potřebné pomůcky	Filcový papír, nůžky, jehla, nit, lepidlo, špejle, psací potřeby
Získané dovednosti a znalosti	Velikonoční symboly, zvyky a tradice
Poznámky pro učitele	
Zdroje	https://cs.wikipedia.org/wiki/Velikonoce https://primanapady.cz/clanek-2274-jake-byly-puvodni-symboly-velikonoc-a-jake-mame-dnes https://cs.wikipedia.org/wiki/Svat%C3%BD_t%C3%BDden
Autor	Kateřina Zlochová

VELIKONOCE

OTÁZKY A ÚKOLY

1. V hodině českého jazyka, případně občanské nauky, zakroužkujte na následujícím obrázku symboly Velikonoc a při hodině informatiky vyhledejte podrobnosti k těmto symbolům.

2. Rozdělte třídu na dvojice, menší skupinky tak, abyste do dvojic či skupin rozdělili jednotlivé dny velikonočního týdne. Skupinky si dny rozdělí a zjistí, odkud pochází jejich název. Každá skupinka představí vybraný den ostatním spolužákům. Toto představení jednotlivých dní mohou také zdramatizovat.

Květná neděle

Modré pondělí

Šedivé úterý

Škaredá středa

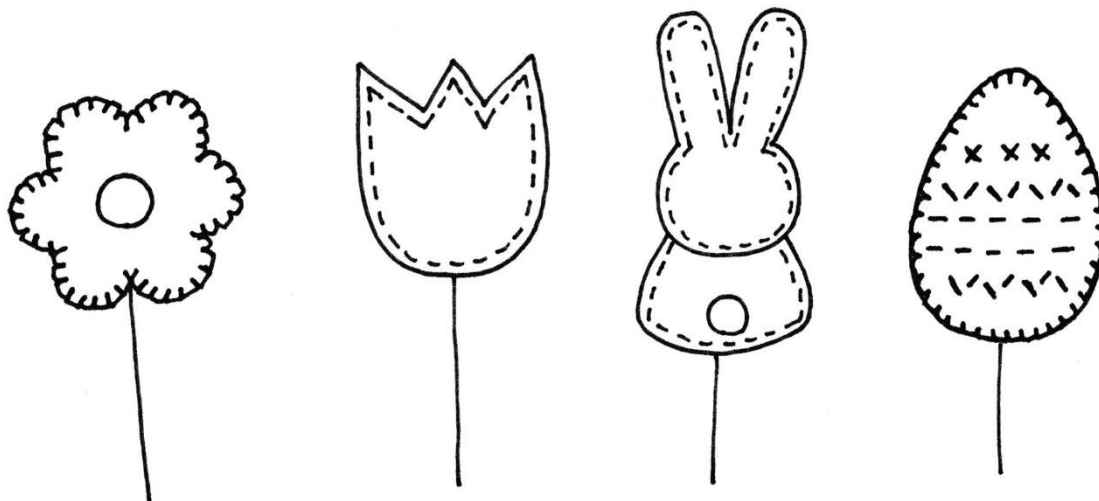
Zelený čtvrtek

Velký pátek

Bílá sobota

Velikonoční neděle

3. Tvorba zápichu do květináče. Lze využít následující tvary z obrázku, lze je také zvětšit, nebo použít vlastní nápady. Každý tvar je nutné vystříhnout dvakrát z filcového papíru a následně sešít. Mezi oba vystřižené tvary vložte a vlepte špejli. Hotové tvary lze dále zdobit dalšími stehy, korálky, aplikacemi z filcového papíru.

EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání

4. V hodině literatury přečtete baladu Poklad od Karla Jaromíra Erbena a najděte v baladě pověru spojenou s Velikonocemi.

ŘEŠENÍ

1. Symboly Velikonoc

<https://cs.wikipedia.org/wiki/Velikonoce>

<https://primanapady.cz/clanek-2274-jake-byly-puvodni-symboly-velikonoc-a-jake-mame-dnes>

2. Velikonoční týden

https://cs.wikipedia.org/wiki/Svat%C3%BD_t%C3%BDden

3. Zápichy dle tvořivosti žáků

4. Poklad - Pověsti říkají, že se na Velký pátek otevírají poklady a dějí zázraky.

3.22 Dekorace na velikonoční vajíčka

Téma	DEKORACE NA VELIKONOČNÍ VAJÍČKA
Mezipředmětové vazby	Matematika
Věk žáků	8. až 9. ročník
Časová dotace	20 minut
Potřebné pomůcky	
Získané dovednosti a znalosti	Použití vzorců pro výpočet obsahu a obvodu kruhu, početní operace s procenty, hypotéza a její důkaz
Poznámky pro učitele	Zadání úlohy je použito z pracovního listu na vlastní ušití dekorace.
Zdroje	
Autor	Jana Doležalová

EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání

DEKORACE NA VELIKONOČNÍ VAJÍČKA

Technický popis zpracování

Za úkol máte ušít dekoraci na velikonoční vajíčka. Přečtěte si technický popis zpracování.

Ze základního materiálu si nastříháme dle stříhu kolečka, kruh větší 1x, menší 2x. Ozdobné lemovací proužky v odlišné barvě si nastříháme šikmo v šíři 3 cm, v délce 2 x 60 cm, 1 x 65 cm. Proužky zažehlíme na $\frac{1}{2}$ a našijeme po obvodě koleček za 0,3cm široký šev, při našívání proužek navolňujeme. Po našití obrátíme do lícu, přežehlíme a přišijeme za 1 mm.

OTÁZKY A ÚKOLY

1. U stříhu však nemáme měřítko, a tak nemůžeme určit poloměr kruhů. Dokážeš z daných informací poloměr kruhu vypočítat?
2. Z jakého nejmenšího čtverce dokážeme jednotlivá kola vystříhnout?
3. Kolik procent po vystřížení většího i menšího kolečka ze čtverce tvoří odpad?
4. Na základě výsledků sestav hypotézu a pokus se ji dokázat.

EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání

ŘEŠENÍ

1. Velký kruh:

$$o = 65 \text{ cm}$$

$$o = 2 \times \pi \cdot r$$

$$65 = 2 \times 3,14 \cdot r$$

$$r = 10,35 \text{ cm}$$

Malý kruh:

$$o = 60 \text{ cm}$$

$$o = 2 \times \pi \cdot r$$

$$60 = 2 \times 3,14 \cdot r$$

$$r = 9,55 \text{ cm}$$

2. Strana velkého čtverce je 20,7 cm.

Strana malého čtverce je 19,1 cm.

3. $S = a^2$

$$S = 20,7^2$$

$$S = 428,49 \text{ cm}^2$$

Stejný výpočet je u menšího čtverce – výsledek je 364,81 cm².

Pro výpočet odpadu musíme ještě vypočítat obsah kruhů.

Větší kruh (u malého kruhu výpočet obdobný – výsledek 286,375 85 cm²).

EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání

$$S = \pi \times r^2$$

$$S = 3,14 \times 10,35^2$$

$$S = 336,364\ 65\ \text{cm}^2$$

Výpočet odpadu je:

Větší kruh 336,364 65 z 428,49 = 78,5 %.

Menší kruh 286,375 85 z 364,81 = 78,5 %.

Odpad v obou případech činí 21,5 %.

4. Hypotéza: Pokud ze čtverce vystřihnu kruh (tak, aby byl minimální odpad), odpad bude vždy činit 21,5 %.

Důkaz:

Obsah čtverce je $S = a^2$

Obsah kruhu je $S = \pi \times r^2$

$$S = 3,14 \times \frac{a}{2} \times \frac{a}{2}$$

$$S = 0,785 \times a^2$$

Obsah kruhu tedy je 78,5 % obsahu čtverce.

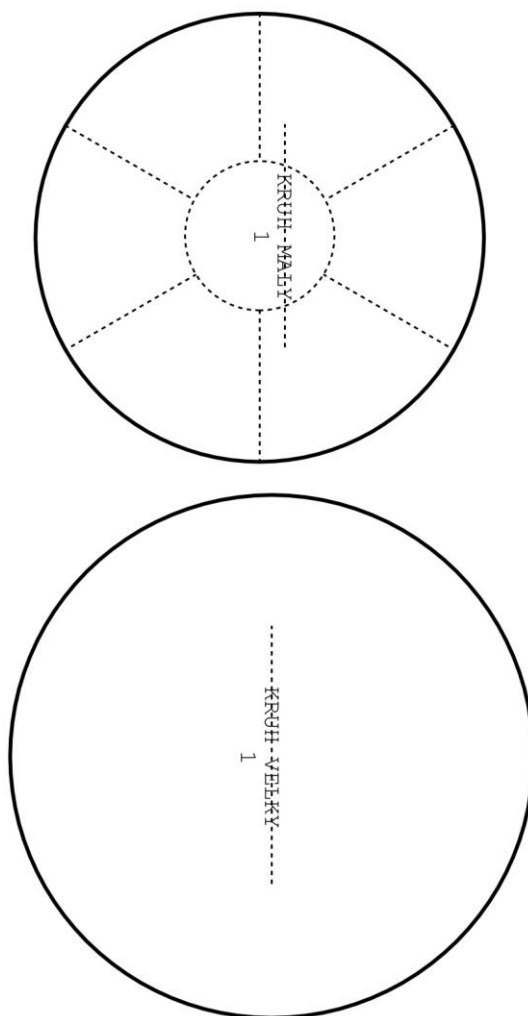

3.23 Dekorace na velikonoční vajíčka – šití

Téma	DEKORACE NA VELIKONOČNÍ VAJÍČKA - ŠITÍ
Mezipředmětové vazby	
Věk žáků	6. až 8. třída
Časová dotace	6 hodin
Potřebné pomůcky	Stříhy, krejčovská křída, metr, bavlněná látka, šicí stroj, nitě, nůžky
Získané dovednosti a znalosti	Představivost – barevné kombinace, šití, stříhání
Poznámky pro učitele	Možnost doplnit ještě o kraslice, které si žáci nabarví
Zdroje	
Autor	Věra Vávrová

EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání

Měřítko 1:3

EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání

DEKORACE NA VELIKONOČNÍ VAJÍČKA - ŠITÍ

Technický popis zpracování

Ze základního materiálu si nastříháme dle stříhu kolečka, kruh větší 1x, menší 2x. Ozdobné lemovací proužky v odlišné barvě si nastříháme šikmo v šíři 3 cm a v délce 2 x 60 cm + 1 x 65 cm. Proužky zažehlíme na $\frac{1}{2}$ a našijeme po obvodu koleček za 0,3 cm široký šev. Při našívání proužek navolňujeme. Po našití obrátíme do lícu, přezehlíme a prošijeme ve vzdálenosti 1 mm. Dvě menší kolečka přiložíme na sebe. Na vrchní kolečko si ve středu naznačíme dle stříhu kroužek a otvory na vajíčka a ve značení otvory prošijeme. Prošité malé kolečko položíme na spodní větší, středem na střed a spojíme všechny 3 díly prošitím středového, naznačeného kroužku.

Do otvorů vkládáme kraslice, do středu můžeme postavit vázičku s jarní kyticí.

Spotřeba: 22 cm / šíře 150 cm – 2 kusy.

3.24 Svatý Valentýn

Téma	SVATÝ VALENTÝN
Mezipředmětové vazby	Občanská výchova, informatika, anglický jazyk
Věk žáků	7. až 9. třída
Časová dotace	1 vyučovací hodina
Potřebné pomůcky	Internet
Získané dovednosti a znalosti	Vyhledání a zpracování informací, procvičení znalostí anglického jazyka
Poznámky pro učitele	Je zde vhodně využito metody CLILové výuky (anglický jazyk)
Zdroje	
Autor	Jana Doležalová

SVATÝ VALENTÝN

Svatý Valentýn je svátkem zamilovaných. V anglicky mluvících zemích ho můžeme najít pod názvem Valentine's Day nebo Saint Valentine's Day, někdy Feast of Saint Valentine. Tento svátek připadá na 14. února. V poslední době se tento svátek začal objevovat a slavit i v naší republice. Je to především svátek zamilovaných, kteří si v tento den dávají dárečky a tráví společně hezké chvíle.

OTÁZKY A ÚKOLY

1. Po kom je tento svátek pojmenován?
2. Jak se slaví Valentine's day v USA?
3. Jak se slaví Valentine's day v Anglii?
4. Jaký význam má zkratka S. W. A. L. K.?
5. Přelož některé z valentýnských vět:

When I wake up, I am smiling, because it is another day with you.

You make my soul sing when you walk into a room.

EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání

You are my treasure - the most precious thing in my life.

You are my sunshine in my day and the moonlight of my nights.

I just wouldn't feel complete without you.

6. Nejstarší valentýnka je uchovávána v londýnské Britské knihovně. Z jakého roku je a kdo ji poslal?

7. Jméno Valentýn má i italský módní návrhář Valentino Clemente Ludovico Garavani, který je známý pod jménem Valentino. Ten chtěl být módním návrhářem již od dětství a skutečně se stal slavným v tomto oboru. Nenavrhoval však jenom oděvy. Čím dalším se ještě zabýval?

ŘEŠENÍ

1. Svátek byl pojmenován po římském knězi, který žil ve 3. století a proslul tím, že potajmu oddával mladé páry. Legend je však více.
2. V USA je spojen tento svátek s velmi komerčními akcemi – nakupování a rozesílání valentýnek a dárků. Nejde však pouze o zamilované páry, ale láska se dává najevo mezi kamarády, v domech pro seniory, vyjadřujeme lásku ke zvířatům.... Není to státní svátek, ale Američané ho velmi oslavují. Pořádají Valentine's party v různých klubech, ale i doma. Na party zvou své přátele, kamarády či rodinu.
3. Symbolem svatého Valentýna v Anglii jsou holubice a labutě – symboly věrnosti. K svátku se váže hodně tradic. Stejně jako v USA posílají valentýnky, ale Angličané je na rozdíl od Američanů nepodepisují. Typické pro Anglii je valentýnské zpívání dětí, které zpívají romantické písničky, za které dostanou jako odměnu sladkosti nebo ovoce.
4. Sealed with a loving kiss. Může být použita i zkratka S. W. A. K. – sealed with a kiss.
5. Když vstávám, směju se, protože je tu další den s tebou.

Způsobuješ, že moje duše zpívá, když vejdeš do místnosti.

Jsi můj poklad – ta nejcennější věc.

Jsi paprskem slunce mého dne a měsíčním svitem mých nocí.

Bez tebe bych se cítil nekompletní.
6. Pochází z roku 1477 a poslala ji Kartery Brewsová.
7. Navrhování vůní a parfémů.

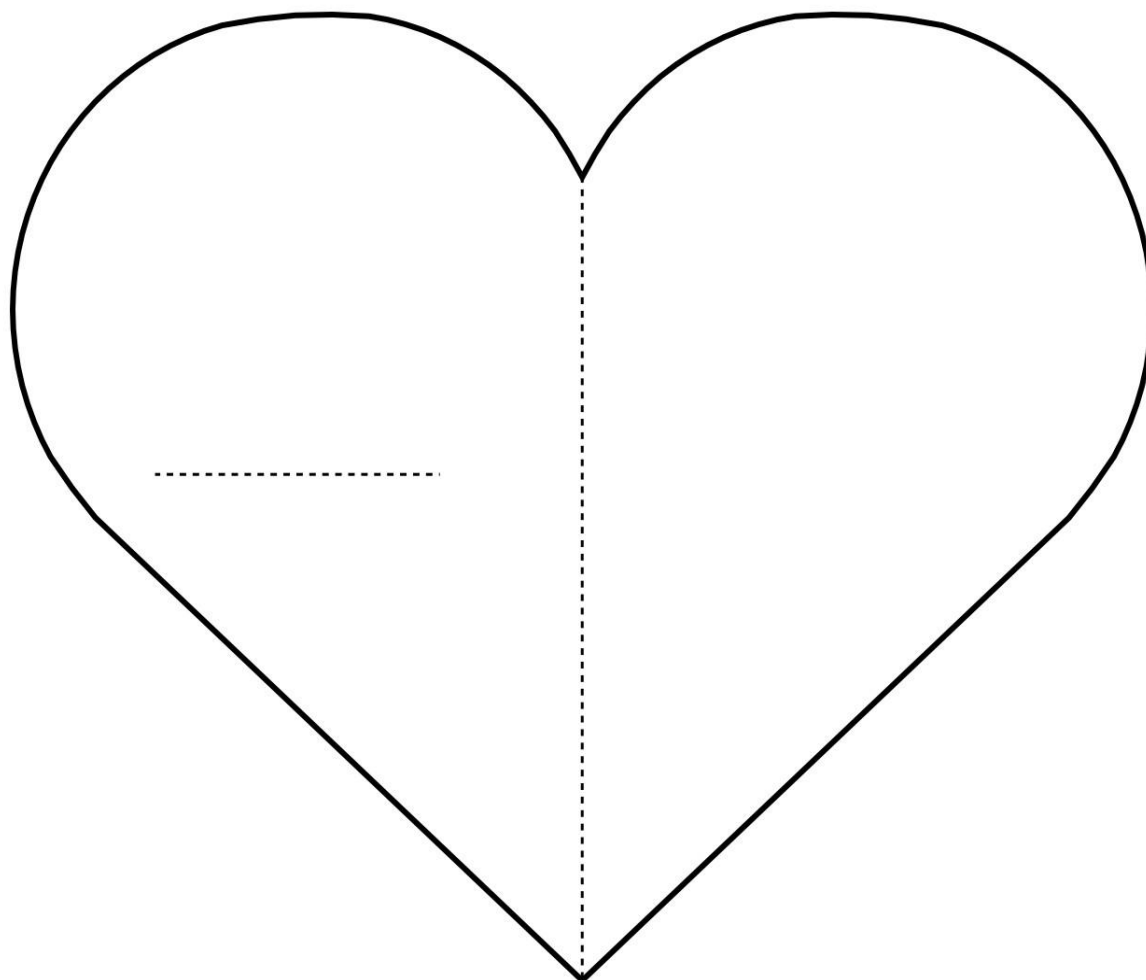

3.25 Valentýnské srdce – polštářek

Téma	VALENTÝNSKÉ SRDCE - POLŠTÁŘEK
Mezipředmětové vazby	
Věk žáků	7. až 9. třída
Časová dotace	3 hodiny
Potřebné pomůcky	Střih, krejčovská křída, nůžky, červený materiál s vlasem – látka, nitě, šicí stroje, rouno, jehla
Získané dovednosti a znalosti	Šití na stroji, ruční šití, střihání
Poznámky pro učitele	
Zdroje	
Autor	Věra Vávrová

EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání

Měřítko 1:2

EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání

VALENTÝNSKÉ SRDCE - POLŠTÁŘEK

Technický popis zpracování

Srdíčka si nastříháme 2x z vrchního materiálu tak, aby vlas směřoval dolů. V případě stříhání srdíčka ze dvou dílů, nejprve sešijeme díly středem lícem k sobě a rozložíme. Spodní a vrchní část srdíčka si přiložíme lícem k sobě a sešijeme 0,7 cm širokým švem po celém obvodu. U dolního okraje, od středu 4 cm, necháme nedošíť otvor v délce 3 – 5 cm, kterým budeme vkládat výplň. V místě středu srdíčka v horní části nastříhneme švovou záložku až ke švu a obrátíme.

Po obrácení vyplníme rounem a otvor zašijeme ručně.

Spotřeba materiálu je 26 cm, šíře 150 cm na 2 kusy.

3.26 Šijeme tašku

Téma	ŠIJEME TAŠKU
Mezipředmětové vazby	Matematika, finanční gramotnost, ekologická výchova, mediální výchova
Věk žáků	8. až 9. třída
Časová dotace	1 vyučovací hodina
Potřebné pomůcky	Internet
Získané dovednosti a znalosti	Porozumění čtenému textu, vyhledávání a zpracování informací získaných z internetových zdrojů
Poznámky pro učitele	
Zdroje	https://plus.rozhlas.cz/dokazete-si-predstavit-zivot-bez-igelitove-tasky-6540668
Autor	Jana Doležalová

ŠIJEME TAŠKU

Dokážete si představit život bez igelitové tašky? (14. 4. 2015)

Podle informací Evropské komise totiž průměrný Evropan vyhodí až 200 plastových tašek ročně, přičemž většinu z nich použije pouze jednorázově, což představuje vysokou zátěž pro životní prostředí.

Legislativní návrh dává členským státům dvě možnosti: buď sníží do roku 2019 počet plastových tašek na osobu a na rok na 90 kusů, a poté do roku 2025 na 40 kusů, nebo postupně omezí a poté zcela zastaví rozdávání plastových tašek k nákupu zdarma, a to do roku 2018.

O návrhu by se mělo hlasovat na plenárním zasedání parlamentu v dubnu.

Které ze dvou nabízených řešení by bylo přijatelnější pro vás? Dokážete si představit jejich uvedení v praxi? A které je podle vás ekonomičtější a ekologičtější?

<https://plus.rozhlas.cz/dokazete-si-predstavit-zivot-bez-igelitove-tasky-6540668>

OTÁZKY A ÚKOLY

1. Jaký návrh schválil parlament?
2. Definuj důvody, proč jsme se rozhodli nepoužívat igelitovou tašku a dát přednost tašce látkové.
3. Pokud si budeme kupovat jednu igelitovou tašku na domácnost týdně, kolik za ně zaplatíme za rok?

EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání

4. Vyhledej cenu látkové tašky na internetu.

5. V e-shopu jsme se dočetli:

Nabízíme ekologické bavlněné tašky vhodné na dlouhodobější používání. Přibližná hmotnost 0,08 kg. Cena jedné tašky bez potisku je 129 Kč / kus s DPH.

Rozumíš všem informacím, které jsou zde uvedeny? Vytvořte si dvojice a společně se porad'te.

6. Jiný dodavatel pro změnu uvádí informaci. Gramáž - 90 g/m². Jak rozumíš této informaci?

7. Zajímavost

Setkali jste se někdy s taškou, které se říká síťovka? Tyto tašky (mimochodem je to český vynález) byly vyráběny metodou síťkování – odtud název síťovka. Zjisti, kdy a kde byly síťovky prvně vyráběny a vyhledej nějakou další zajímavost o síťovkách a sděl ji spolužákovi.

EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání

ŘEŠENÍ

1. Na základě novely jsou obchodníci povinni od 1. 1. 2018 zpoplatnit plastové odnosné tašky (s výjimkou mikrosáčků).
2. Pokud budu používat látkovou tašku, je to ekologické, levnější, používáme ji opakovaně, estetické hledisko (módní doplněk).
3. Dopředu se se žáky dohodneme na tom, že zjistí, kolik stojí igelitové tašky (pět až deset korun) v obchodních řetězcích ve městě. Rok má 52 týdnů.
4. Ceny se liší podle použitého materiálu a velikosti tašky od 15 Kč do 120 Kč.
5. a 6. Dvě rozdílné informace poukazující na hmotnost tašky. Se žáky rozebereme význam uvádění těchto informací. Zaměříme se také na DPH, upozorníme žáky, že často se setkají na e-shopech s částkou bez DPH.
7. Počátek dvacátých let dvacátého století, Vavřín Krčil, Žďár nad Sázavou.

EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání

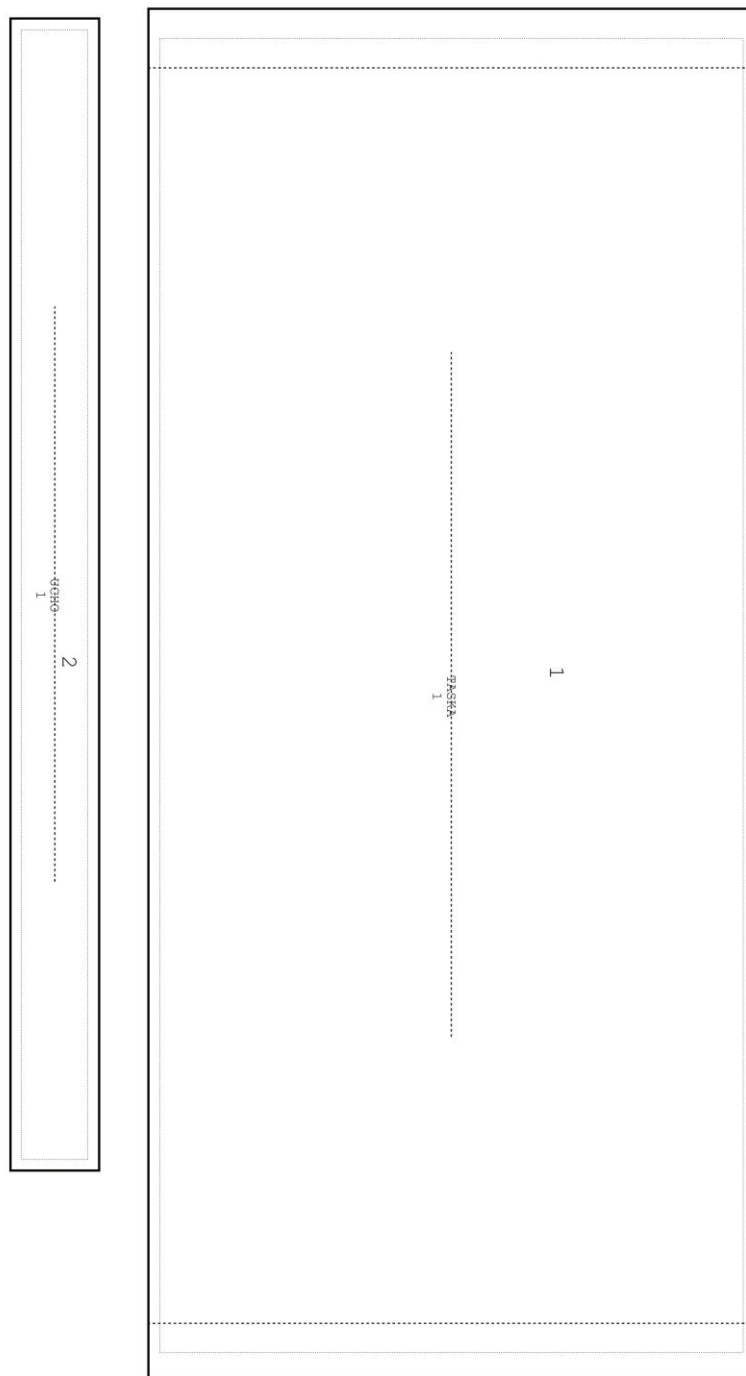

3.27 Taška

Téma	TAŠKA
Mezipředmětové vazby	
Věk žáků	8. až 9. třída
Časová dotace	3 hodiny
Potřebné pomůcky	Střih, krejčovská křída, nůžky, nitě, šicí stroj, žehlička
Získané dovednosti a znalosti	Střihání, šití, žehlení
Poznámky pro učitele	
Zdroje	
Autor	Věra Vávrová

EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání

Měřítko 1:5

TAŠKA

Technický popis zpracování

Tašku a úchyty si nastříháme dle stříhu. Úchyty 2x v šíři 6 cm a délce 78 cm. Úchyty si zažehlíme v horní a spodní části 1 cm do rubu, přeložíme na 1/2 a přežehlíme. Sešijeme k sobě za 1 mm a prošijeme za 1 mm i sežehlenou hranu.

Tašku přeložíme lícem k sobě a sešijeme za 0,5 cm široký šev, obrátíme a prošijeme 0,8 cm široký šev, čímž budeme mít zakrytý původní šev a oboustranně začištěné boční švy (anglický šev). Tašku obrátíme a v horní části si zažehlíme obrubu 2 x 2 cm. Z rubové strany si vložíme úchyty pod obrubu 3 cm od bočního švu směrem do tašky a přešijeme ve vzdálenosti 2 mm. Úchyty přeložíme nahoru přes obrubu a prošijeme v horní části tašky. Upevnění úchytů ještě posílíme prošitím do kříže přes obrubu. Tašku přežehlíme.

Spotřeba: 95 cm / šíře 150 cm - 3 tašky.

3.28 Povolání včera a dnes

Téma	POVOLÁNÍ VČERA A DNES
Mezipředmětové vazby	Občanská výchova
Věk žáků	6. až 7. ročník
Časová dotace	1 vyučovací hodina
Potřebné pomůcky	
Získané dovednosti a znalosti	Porozumění čtenému textu, vyhledávání a zpracování informací získaných z internetových zdrojů
Poznámky pro učitele	Žáci ve skupinách řeší pracovní list a navrhnou možná řešení. Společně postupně správná řešení vyplňujeme do připravené tabulky. Následně diskutujeme o povoláních, která dříve nebyla, ale vznikla v současnosti.
Zdroje	
Autor	Jana Doležalová

POVOLÁNÍ VČERA A DNES

OTÁZKY A ÚKOLY

Všechna uvedená povolání již zanikla. Uveď, co lidé této profese dělali, a důvod, proč toto povolání zaniklo.

Povolání	Vykonávaná činnost	Důvod zániku povolání
lampář	Rozsvěcoval a zhasínal lampy.	Lampy jsou elektrické, obvykle mají čidlo (samy se rozsvěcují a zhasínají), nebo časový spínač.
ruční budiček		
spojovatelka		
voraři		
ponocní		
krupař		
tužkař		
dryáčník		
pecivál		
brabenář		

ŘEŠENÍ

Povolání	Vykonávaná činnost	Důvod zániku povolání
lampář	Rozsvěcoval a zhasínal lampy.	Lampy jsou elektrické, obvykle mají čidlo (samy se rozsvěcují a zhasínají), nebo časový spínač.
ruční budíček	Klepal na spící lidi na okno (místo budíku), pokud bylo okno vysoko, používal „flusačku“ z hrachu.	Budík máme v mobilu, tabletu...
spojovatelka	Propojovala telefonní hovory ručně na „ústředně“.	Digitalizace telekomunikace
voraři	Plavili dřevo na řekách, kanálech...	Stavba železnic, v případě Šumavy také stavba Vltavské kaskády
ponocní	Střežili v noci města a vesnice především před požáry, varovali trubením do rohu.	Menší nebezpečí vzniku požáru, použití techniky (hlásiče kouře)
krupař	Vykupoval od mlynáře mouku a dále prodával (společně s dalšími obilninami – kroupy, proso).	Mouka z mlýnů se prodává především přes síť velkoobchodů.
tužkař	Vyráběl tužky.	Tužky se vyrábí strojově.
dryáčník	Vyráběl léčivé tinktury (dryáky).	Výroba léčiv určených k prodeji podléhá přísné kontrole, obvykle nevyrábí jeden člověk.
pecivál	Opravoval kamna (pece).	Kamna (pece) prakticky vymizela (kamna, na kterých se vařilo, peklo, odpočívalo, spalo).
brabenář	Sbíral mravenčí kukly, které prodával bohatým obyvatelům měst jako krmení pro ptáky.	Krmení pro ptáky – kupujeme ve speciálních obchodech – především zrní a speciální směsi.

3.29 Nezaměstnanost a trh práce

Téma	NEZAMĚŠTNANOST A TRH PRÁCE
Mezipředmětové vazby	Matematika, výchova k volbě povolání
Věk žáků	7. až 8. ročník
Časová dotace	1 vyučovací hodina
Potřebné pomůcky	Internet
Získané dovednosti a znalosti	Porozumění čtenému textu, vyhledávání a zpracování informací získaných z internetových zdrojů, početní operace s procenty.
Poznámky pro učitele	
Zdroje	Lidové noviny (10. 3. 2020)
Autor	Jana Doležalová

NEZAMĚSTNANOST A TRH PRÁCE

Nezaměstnanost v Česku dál klesá

Nezaměstnanost v Česku klesla v únoru na tři procenta z lednových 3,1 procenta. Počet lidí bez práce se snížil o téměř tři tisíce na 227 369, což je nejnižší únorová hodnota od roku 1997. Volných míst v únoru přibýlo proti lednu o přibližně deset tisíc na 351 624. Podle ekonomů nezaměstnanost v jarních měsících zřejmě ještě mírně klesne v souvislosti s nástupem sezonních prací. Z regionů republiky měla ke konci února nejnižší nezaměstnanost stejně jako v lednu Praha, kde podíl lidí bez práce stagnoval na 1,9 procenta. Nejvyšší zůstal podíl nezaměstnaných v Moravskoslezském kraji, kde stejně jako v lednu dosáhl 4,6 procenta. Z jednotlivých okresů měla nejnižší nezaměstnanost oblast sousedící s Prahou - okresy Praha-východ s podílem lidí bez práce 1,2 procenta a Praha-západ s 1,5 procenta. Nejvyšší byla nezaměstnanost na Karvinsku s 6,9 procenta a na Bruntálsku a Znojemsku, kde činila shodně 5,9 procenta.

(Lidové noviny 10. 3. 2020)

OTÁZKY A ÚKOLY

1. O kolik procent klesla nezaměstnanost v České republice v únoru oproti lednu?
2. Kolik lidí bylo nezaměstnaných v lednu?
3. O kolik procent se zvýšil počet volných míst v únoru oproti lednu?

EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání

4. O kolik procent byla vyšší nezaměstnanost v oblasti s nejvyšší nezaměstnaností a s nejnižší nezaměstnaností?

5. Naplní se předpověď ekonomů na jarní měsíce? Vysvětli.

Vyhledej na internetu – vše se týká období únor 2020

6. Jaká byla nezaměstnanost v Jihočeském kraji (vyjádřeno v procentech)?

7. Jaký okres v Jihočeském kraji měl největší nezaměstnanost a jaký měl nejnižší nezaměstnanost?

8. Jak velká nezaměstnanost byla v okrese Prachatice?

9. Objevil jsi něco dalšího zajímavého při hledání informací?

EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání

ŘEŠENÍ

1. Nezaměstnanost v České republice klesla v únoru o 0,1 %.
2. Nezaměstnaných v lednu bylo 230 369 lidí.
3. 100 % je 341 624, zvýšil se o 2,9 %.
4. $6,9 - 1,2 = 5,7$
5. Nenaplní – nepředvídatelná doba koronavirová.
6. Jihočeský kraj - 2,6 %
7. Nejnižší – okres České Budějovice 1,89 %
Nejvyšší – okres Český Krumlov 4,07 %
8. Okres Prachatice – 2,58 %

4 Závěr

Textilní a oděvní firmy na jihu Čech se dlouhodobě potýkají s nedostatkem kvalifikovaných zaměstnanců. Při Jihočeské hospodářské komoře bylo založeno Sdružení textil, které má v současnosti napříč regionem více jak 30 aktivních členů (textilní a oděvní firmy, střední školy...), a které spolupracuje s Jihočeským krajem. Hlavním motivem tohoto sdružení je obnovení tradice tohoto oboru v Jihočeském kraji, zvýšení zájmu žáků o studium textilních a oděvních oborů. V rámci sdružení jsou realizovány projekty, pořádány ruční dílny, workshopy, módní přehlídky, kulaté stoly a jsou připravovány odborné exkurze do firem, to vše s jedním cílem podpořit zájem o studium těchto oborů u žáků základních škol.

Další důležitou aktivitou na podporu textilního a oděvního průmyslu v Jihočeském kraji je Regionální sektorová dohoda, která usiluje o zlepšení situace v textilním průmyslu v Jihočeském kraji a snaží se ho učinit opět atraktivním pro žáky základních a středních škol.

Ve firmách jihočeského regionu se mění struktura vyráběného sortimentu, technologická a technická úroveň výroby, a to jak klasického textilu, tak technických textilií. Na počítačově řízených linkách se vyrábí velké množství textilu, zejména technického, s vysokou produktivitou. Šijí se obleky na míru na základě optického měření a internetového přenosu dat, stejně jako se připravují výrobky z nanovláken např. pro zdravotnictví.

V rámci RIS3 strategie Jihočeského kraje je textilní a oděvní průmysl zařazen mezi krajské domény specializace. Z výše uvedených důvodů a v rámci všech uvedených skutečností bylo do projektu Smart akcelérátor 2 v Jihočeském kraji zařazeno pilotní ověření motivace žáků ZŠ pro textilní a oděvní obory při volbě budoucího povolání. Realizace tohoto projektu probíhala ve dvou liniích:

1. Zavedení aktivity šití a následně šití na šicím stroji ve spolupráci s odborníky z praxe přímo zapojenými do výuky jako odbornými guaranty.

Výuka šití probíhala v rámci předmětu pracovní činnosti u žaček 7. třídy a 8. třídy ZŠ ve Vimperku (počet žákyň 17).

2. Do ostatních vyučovaných předmětů v rámci mezipředmětové vazby byla zařazena témata související s textilním a oděvním oborem.

(Počet zapojených žáků 35 do mezipředmětových vazeb.)

Z realizovaného pilotního projektu vyplynulo, že motivaci k volbě budoucího povolání lze výrazně ovlivnit zavedením praktické výuky, kdy si především žákyně mohou skutečně vyrobit/ušít své výrobky. Podpora spočívající v mezipředmětových vazbách je velmi důležitá pro uvědomění si toho, že jít studovat tento obor neznamená nutně pracovat jako šička, ale i v tomto oboru se prosazují nové technologie, materiály, postupná digitalizace a také velká kreativita.

Pilotní projekt trval pouze jeden školní rok a ukázal směr, kudy se může ubírat spolupráce mezi základními školami a firemní sférou, tak aby si žáci a žákyně dokázali představit, co konkrétní povolání obnáší, jaké dovednosti a znalosti si musí osvojit, aby v něm byli úspěšní a aby je zároveň bavilo a přinášelo jim uspokojení.

Tým složený z nadšených pedagogů a zkušených pracovníků firem realizoval projekt a zpracoval jeho výstupy do formy Pracovních listů, které jsou jednoduše využitelné na dalších základních školách.

Předpokládáme, že trend, pro který jsme se rozhodli, přinese úspěchy. Žáci budou motivováni k volbě učebních oborů a středních škol, po jejichž absolvování najdou místa na trhu práce v regionu. To se jeví pozitivním pro firmu VAVI a další textilní a oděvní firmy z regionu.

Projekt zároveň pomáhá v rámci ŠVP rozvíjet finanční gramotnost a využívat mezipředmětových vztahů pro maximální rozvoj kompetencí žáků, zejména pracovních, komunikativních a personálních.

Výstupy projektu budou představeny v rámci jednání Komise pro inovace, Jihočeského sdružení firem Textil, dále budou šířeny prostřednictvím webových stránek účastníků projektu, newsletteru Jihočeské hospodářské komory.

EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání

Komunikace bude probíhat také směrem k regionálním firmám jako příklad dobré praxe a určité inspirace a motivace k podpoře jejich aktivit na ZŠ.

Metodika a pracovní listy lze distribuovat prostřednictvím aktivit s výchovnými poradci škol, a to buď formou newsletteru, při osobních setkáních, nebo na webových stránkách apod.